

Nepriklausoma

Lietuva

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

ALP 2828

Larch

This paper was mailed
Thursday, September 22, 1988.

ALP (L) 2828

• LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY •

Nr. 38 (48-ji metai) 1988 m. RUGSĖJO - SEPTEMBER 22 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St. LASALLE, P.Q., H8P 1C4. Tel: 366-6220 • 50 c

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

HAITI PERVERSMAS

Neramioje ir vargingiausioje Vakarų pusrutulio valstybėje vienas generolas nuvertė kitą. Leit. gen. Prosper Avril nuvertė nuo sosto Leit. gen. Geh Henri Namphy. Pastarasis valdė Haiti tiksliai 28 mėnesius. Paskutiniu metu jo šalininkai ėmė deginti katalikų bažnyčias ir žudyti žmones. Namphy, kuris buvo jėga pašalinęs civilį prezidentą, pabėgo į Dominikos respubliką ir apsigyveno tame pačiame viešbutyje, kuriame gyveno anksčiau pabėgęs Avril.

Gen. Avril sekančią dieną po perversmo pažadėjo, kad atstatys demokratiją ir praves laisvus rinkimus. Jo paskelbtame ministerių kabinete dabar tėra keli kariškiai, visi kiti civiliai. Ankstyvesniajame kabinete buvo beveik visi kariškiai.

PERVERSMAS BURMOJE

Burmoje jau kelis mėnesius demonstravo minios, reikalaujamos panaikinti 26 metus viešpatavusį režimą ir vieton jo įvesti demokratiją. Laikiną civilinę valdžią, kuri laisvus rinkimus pažadėjo, nuvertė gen. Saw Maung, kuris, atrodo, vėl nori atstatyti buvusią komunistinę diktatūrą. Kai Rangune, Burmos sostinėje, susirinko milijoniškai minia ir žygiavo gatvėmis, protestuodama prieš perversmą, gen. Maung įsakė kareiviams šaudyti į demonstruotojus. Tikro žuvusių skaičiaus dar nebuvo galima nustatyti, bet minima 40 žuvusių demonstruotojų ir 15 karių.

ATSISTATYDINO LENKIJOS VYRIAUSYBĖ

Pranešama, kad Lenkijos komunistų partijos vadui Jaruzelskiui buvo įteiktas ministerių kabineto atsistatydinimo prašymas. Kol kas nežinoma, ar atsistatydinimas bus priimtas. Tuo tarpu iš Lenkijos gauta žinia apie "Solidarnosę" profesinės sąjungos vado Walesos pastangas šiai uniškai gauti leidimą laisvai veikti komunistinėje Lenkijoje. 50,000 miniai Walesa pasakė, kad pasitarimai esą sėkmingi ir "Solidarnosė" netrukus gaus leidimą laisvai organizuoti dirbančiuosius. Laisvosios unijos likimas dabar esąs pačių lenkų rankose. Jeigu lenkai laikysis vieningai ir vieningai pareikalaus savo teisių, jas ir gaus, - kalbėjo Walesa entuziastingai pritariančiai miniai.

FEDERALINIŲ RINKIMŲ BELAUKIANT

Kanados min.pirmininkas Brian Mulroney ir jo vadovaujama Progresyviųjų Konservatorių partija vis dar negali nutarti kada skelbti federalinius rinkimus. Beveik niekas neabejoja, kad tie rinkimai įvyks šių metų rudenį, tikriausiai, lapkričio mėnesį, bet politiniams stebėtojams nebeaišku, kodėl Mulroney delsia. Konservatorių partijos laimėjimas Nova Scotia provincijos rinkimuose ir paskutinis viešosios nuomonės istaigų apklausinėjimas (P.C. 37%, Lib. 33%, NDP 27%) atrodė tikrai nulems federalinių rinkimų ankstyvą datą. Žinoma, glbiau pažvelgus į paskutiniuosius politinius sukurius Kanadoje, galima dalinai suprasti konservatorių atsargumą. Pavyzdžiui, Nova Scotia rinkimus, nors ir laimėjo konservatoriai, bet atstovų skaičius nusmuko nuo 40-ties iki 28. Ir viešosios nuomonės istaigos tiksliai vieną kartą pranašavo lyg ir galimą konservatorių daugumos vyriausybę; šiaip jau liberalai visą laiką labai aiškiai pirmavo, vienu metu net NDP keliuose apklausinėjimuose buvo iškopusi pirmon vieton.

Tų rezultatų nepastovumą labiausiai nulemia labiausiai svyruojantys Québec'o provincijos balsuotojai, kurie vienu metu entuziastingai, atrodo, rėmė NDP, vėliau Liberalus (kuriuos jie tradiciniai išrinkdavo beveik 100%, išskyrus paskutiniuosius 1984 metų rinkimus), o paskutiniu metu - konservatorius. Ir tasai nepapastatas svyravimas įvyko keliolikos mėnesių laikotarpyje. Neabejotinai, paskutienieji Mulroney milijoniniai pažadai, ypač Québec'e, nupirko daugelio kanadiečių simpatijas.

Rinkimų agitacijai prasiidėjus, daug kas gali greitai pasikeisti. Konservatorių persama laisvoji prekyba su JAV prieš kelias dienas skubiai patvirtinta ir Amerikos senato, tebėra didysis nežinomas, galis nulemti rinkimų rezultatus. Tiesiog pritrenkianti buvo prieš kelias dienas paskelbta žinia, kad vos ketvirtadalis kanadiečių žino ką nors apie laisvos prekybos sutartį, o trys ketvirtadaliai Kanados gyventojų nežino beveik arba visiskai nieko! Tai rodo, kaip neatsakingai skubėdami konservatoriai bando tą miglotą sutartį prakišti. Liberalų ir NDP ir Kanados senato opozicija tokiam lengvabūdiškam Mulroney elgesiui visai suprantama.

Reikalavimas tokią lemtingą žingsnį palikti nuspręsti visiems Kanados gyventojams per sekančius federalinius rinkimus yra vienintelis išmintingas ir atsakingas kelias. Sunku patikėti, kad Kanados ateitį, gal šimtmečiui ir ilgiau, turi nulemti tiksliai vien tai, kad tarptautiniai pinigų ūčiai galės laisvai steigti bankus, bendroves, statyti fabrikus ir vis didesnius plotus Kanados išrausti ir užnuodyti, užversti Kanadą pigiu hollywoodiniu šlamštu, gal būt kiek pigesnėmis amerikietiškomis prekėmis ir paversti ir šį dar saugų ir ramų žemės kampą erzeliuojančia dolerine imperija.

Negi tikrai kanadiečiai būtų tokie gobšūs ir tuščia galviai, kad už pinigą ir tiksliai už pinigą parduotų savo kraštą tarptautiniams spekuliantams ir sukčiams, kuriems nerūpi jokio krašto tikrasai gerbūvis ir ateitis, o tiksliai sava kišenė.

ITARIMĄ KELIANTYS NUTARIMAI

Pabaltijo valstybėse tebevyksta demonstracijos ir tautiniai sąjūdžiai, drąsiai reikalauja daugiau savarankiškumo, daugiau laisvės, daugiau reformų, daugiau teisybės. Reikalaujama demaskuoti iki šiol partijos visuotinai aprobuotąjį visuotiną melą, kuris buvo sovietinės demagogijos pagrindiniu branduoliu. Konstitucija skelbė viena, o KGB vykdė kita. Sovietinė konstitucija buvo ir tebėra begėdiškas pasityčiojimas iš visų žmogaus teisių. Todėl garsiai reikalaujama ir toje konstitucijoje išrašytą propagandinių frazių paismo ir pačios konstitucijos esminių pakeitimų, kad ji nebūtų kultūringojo pasaulio pajaukos objektu.

Susirūpinimo kelia rugsėjo pradžioje Kremliaus Vidaus reikalų ministerijos du nauji paskelbti dekretai. Pirmajame skelbiama, kad taip vadinamiems Vidaus reikalų daliniams suteikiama teisė vartoti ginklus prieš viešų demonstracijų dalyvius ir išiveržti į privačius namus, ieškant nusikaltėlių. Tarytumei anksčiau ta teise nesinaudojo visokie KGB ir milicijos pareigūnai bei pakalikai.

Minimoji Vidaus reikalų ministerijos (iš esmės taip pat KGB giminaitė) gvardija anksčiau buvo naudojama karinių įrengimų ir koncentracijos lagerių apsaugai ir, reikalui esant, kalinių numalšinimui. Atrodo, kad dabar tie daliniai bus panaudoti ir nepageidaujamoms demonstracijoms sutrukdyti ir išsklaidyti.

Antrasai dekretas kaip tiksliai skelbia, kad apie visas numatomas demonst-

racijas reikia pranešti 10 dienų iš anksto ir vietinės respublikų vyriausybės turi teisę jas uždrausti. (Kad ir kaip juokingai tai skambėtų, sovietinėje konstitucijoje iki šiol buvo "leidžiama" demonstruoti. Visi žino, kas atsitiko su tais, kurie anksčiau, prieš "perestroiką" bandė demonstruoti...)

Nors dekretuose ir nepasakyta tiesiai, kad ateityje demonstracijos bus išvaikomos, bet paminima, kad tie daliniai galės panaudoti "specialią" technologiją ir specialius ginklus.

Kaip vakariečių spauda pastebi, tie daliniai jau buvo paleisti apyvarton, žiauriai malšinant šimtus tūkstančių armėnų Jerevane ir Kremliaus aikštėje, kai čekoslovakai bandė demonstruoti, minėdami brutalią Kremliaus invaziją prieš 20 metų, likviduojant čekoslovakų "Prahos pavasarį". Pabaltijo valstybėse jie dar nepasireiškė. Tikėtina, kad ir nepasireiškės.

VILNIUJE STATYS PAMINKLĄ NACIŲ AUKOMS PRISIMINTI

Montrealio dienraštis THE GAZETTE cituoja amerikiečių dienraščio NEW YORK TIMES žinią, kad Vilniuje, Lietuvos respublikos sostinėje, vietinė valdžia leidusi pastatyti masinėms nacių žudymo (holocaust) aukoms pagerbti paminklą. Tai būsiąs pirmas toks paminklas Sovietų Sąjungoje, nes iki šiol sovietų vyriausybė paaiškindavo, kad nacių genocidas prieš žydus neturėtų būti atskiriamas nuo nacių genocido prieš visus Sovietų Sąjungos gyventojus.

Vilniaus paminklo projekto autorius yra žinomas Lietuvoje gimęs amerikietis dailininkas Arbit Blatas. Dailininko žmona Regina Reznik paaiškino, kad kartu su vyru nuvykus Vilniui, buvo susitarta dėl paminklo detalių. Keliomis kalbomis ant paminklo būsią parašyta "Jewish memorial of the Holocaust", žodis "Remember" hebrajiškai, septyni bronzos bareljefai, kuriuos sukūrė Arbit

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas (JBANC) š.m. liepos 12 d. įteikė žymesnį kongresmanams: Edward FEIGHAN ir...

...ir John MILLER už pastangas užtariant pabaltiečius dėl religinio persekiojimo okup. Lietuvoje. Įteikia estų, latvių atstovai, ALTO atst. bei JAPK įgaliotinis dr. Jonas GENYS.

Blatas, amžina liepsna ir muziejus, kuriame būsią paminėtas žydų indėlis Lietuvai.

Skulptūriniai bareljefai būsią pastatyti kitą pavasarį buvusioje Vilniaus žydų senamiestyje.

Ta proga norėtusi priminti, kad šios vasaros demonstracijose Vilniuje buvo pakartotinai reikalaujama nubauti kaltininkus ir dyste.

PRANEŠA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ PRADEDANT NAUJĄ SEZONĄ

- Naujo darbo sezono pirmasis KLB Krašto valdybos posėdis įvyko š.m. rugsėjo mėn. 7 d. Buvo aptarta spalio 22-23 d.d. Toronte įvyksiančio Krašto Tarybos suvažiavimo programa. Į suvažiavimą yra pakviestas naujosios PLB valdybos pirm. dr. Vytautas Bieliauskas painformuoti apie naujosios PLB valdybos veiklos planą bei Kanados lietuvių įnašą jo įvykdymui.

- Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Loreta Stanulytė pranešė apie jaunimo darbus Kultūros Kongrese bei PLB Seime. Taip pat jaunimas prisidėjo prie Birželio Trėmimų bei Juodojo Kaspino dienos demonstracijos organizavimo.

KLJS ryšinėkė Vida Dirmantaitė dalyvavo Baltiečių Jaunimo kongrese, kuris įvyko rugpjūčio mėn.14-16 Pensilvanijos valstijoje, JAV.

- Kultūros Komisijos pirm. Rasa Lukoševičiūtė - Kurienė pranešė, kad Kanados lietuvių kultūros muziejaus archyvo statyba ANAPILYJE netrukus bus užbaigta. Oficialus atidarymas yra pramatytas už keletos mėnesių. Netrukus bus sudaryta komisija rūpintis organizaciniais muziejaus-archyvo reikalais, t.y. statuto sudarymui, valdomojo organo nutarimui, vedėjo įdarbinimui ir t.t.

- Švietimo Komisijos pirm. Algirdas Vaičiūnas pranešė, kad net 6 asmenys iš Kanados dalyvavo Lituanistikos Kursuose Čikagoje, paremti Švietimo Komisijos. Jis išreiškė susirūpinimą trūkumu mokytojų Delhi apylinkės Šeštadieninėje Mokykloje ir ieškojęs priemonių, kad Šeštadieninė Mokykla toje kolonijoje išsilaikytų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed,
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St., LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 22 -
Rėmėjo - \$ 25, -

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

P A D Ė K A

Šiais metais Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba ne kartą kreipėsi į lietuviškas organizacijas bei institucijas, prašydama finansinės paramos įvairiems reikalams: KLB-nės akcijai ryšium su Vasario 16-tos įvykiais Lietuvoje, IV-jam Pasaulio Lietuvių Kultūros Kongresui, VII-jam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui, Tautinių Šokių šventei bei plačiai Krašto valdybos veiklai ir raštinės išlaidoms.

Šiuo reiškiamo gilią padėką atsiliepusiems ir prašymus:

Hamiltono Aušros vartų parapijai,
Hamiltono LB Apylinkės valdybai,
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui TALKA,
Kanados Lietuvių Fondui,
Lietuvos kankinių parapijai,
Londono LB Apylinkės valdybai,
Montrealio LB Apylinkės valdybai,
Tautos Fondui,
Toronto Kredito Kooperatyvui PARAMA,
Toronto Lietuvių Namams,
Toronto Prisikėlimo parapijai,
Toronto Prisikėlimo parapijos Kredito Kooperatyvui.

YPATINGA PADĖKA TENKA Kanados Lietuvių Fondui, kuris įvertindamas Krašto valdybos veiklą politinėje, kultūrinėje ir švietimo srityje paskyrė \$41,000 auką toliau tęsti tuos svarbius uždavinius 1988 metais.

Šia proga Krašto valdyba taip pat dėkoja Toronto Prisikėlimo parapijai ir jos klebonui T. Aug. Simanavičiui, OFM, už patalpą KLB raštinėi bei palengvintas sąlygas jos veikimui.

KLB Krašto valdybos veikla, reprezentuojant Kanados lietuviams ir iškeltiant Lietuvos bylą, yra plati ir nesibaigianti. Ypač šiuo metu yra dedamos visos pastangos supažindinti kanadiečių visuomenę ir spaudą su dabartine Pavergtos Tėvynės būkle ir tuo paremti tautiečius, kovojančius už Lietuvos laisvę. Tad tuo labiau dėkojame visiems, remiantiems mus moraliai ir finansinai.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

IŠ LKB KRONIKOS nr.77:

MŪSŲ KALINIAI

1987 m. gruodžio mėn. 5 d. Viktoras PETKUS kreipėsi į TSRS Aukščiausios Tarybos pirmininką ir Generalinį prokurorą. Savo skunde jis rašo: "1987 m. rugsėjo 21 d. buvau atvežtas iš Ulau Udė kalėjimo į Bagdarino gyvenvietę trijų metų ištėrimui. Išvežamas iš minėto kalėjimo, negavau iš sandėlio savo daiktų, kaip antai: knygu, rankrastinio bibliografinio pasaulio rašytojų žodyno (žinyno), elektrinės skutimosi mašinėlės, artimųjų man rašytų laišku ir kt., esą dėl to, kad negalėjo surasti sandėlininko kalinio, laikomo tame pačiame kalėjime.

Etapavę mane į Bagdariną, milicijos kapitonas pažadėjo kitą savaitę tuos daiktus atvežti, kadangi ne viena kartą per savaitę Bagdarino milicija važinėja į Ulau Udę. Bagdarino milicija jau pustrėčio mėnesio maitina mane pažadais, jog daiktus atvešianti, bet vis neatveža. Prašau Jūsų pagalbos!"

Skundą pasiuntė registruotu laišku su įteikimo pranešimu. Tik po trijų mėnesių nuo jo išvežimo iš kalėjimo V. Petkui grąžino jo asmeninius daiktus.

● KAUNAS. 1987 m. vasario 13 d. į namus pas karininką Juozą KAZALUPSKĄ, gyv. Kaunas, Mažoji 1-10, atvyko Kauno miesto Vykdomojo komiteto pirmininkas Kazakevičius. Kazakevičiaus atvykimo tikslas buvo išsiaiškinti, ar tikrai karininkas J. Kazalupskas pats rašė raštą dėl Klaipėdos bažnyčios ir ar tikrai po juo pasirašė? Taip pat klausinėjo, ar Kazalupskas rinko parašus po pareiškimu, ar važiuo kartu su tikinčiųjų delegacija į Maskvą. Į visus šiuos klausimus J. Kazalupskas atsakė teigiamai, dar pridėdamas, jog po pareiškimo dėl Klaipėdos bažnyčios grąžinimo pasirašė apie 90,000 tikinčiųjų, tačiau iki šiol Taikos Karalienės bažnyčios klausimas dar nėra iki galo išspręstas. O tai liudija, jog valdžia nesiskaito su tikinčiaisiais.

Pasvalys. 1988 m. vasario mėn. pradžioje į Pasvalio rajono vykdomąjį komitetą buvo sukviešti rajone dirbantys kunigai. Susitikimo pradžioje vykd. komiteto pirmininkas aiškino kunigams apie ekonominius respublikos pasiekimus, o savo kalbos pabaigoje pradėjo reikalauti ir gąsdinti, kad vasario 16 d. bažnyčiose nebūtų meldžiamasi už Lietuvą. Tai būsiąs antitarybinis išsišokimas, lygiai kaip ir gėlių padėjimas prie laisvės kovotojų kapų ir paminklų. Pasvalio vikaras kun. Algimantas PETKŪNAS

2 psl.

Š.m. JUODOJO KASPINO dienos demonstratoriai prie Ontario Parlamento rūmų.

DIDŽIŲJŲ RENGINIŲ PROGA LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ AŠTUNTOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ HAMILTONE KANADOJE 1988 metais. Nuotrauka St. Varankos

paiškino pirmininkui, kad šiais metais tarybiniai pareigūnai savo įvairiais draudimais, kaip niekada, išgarsino vasario 16 dieną. O melstis už tėvynę bažnyčioje įstatymai ne tik nedraudžia, bet net įpareigoja.

Vasario 16 d. Pasvalyje prie Nepriklausomybės akto sigantaro Petro VILEIŠIO paminklo žmonės padėjo gėlių.

Prienai. 1988 m. kovo mėn. viduryje į Prienus susitikimui su RRT igaliojiniu Petru Anilioniu buvo susaukti rajono parapijų komitetų nariai. Pradžioje susirinkusiems buvo parodytas filmas "Katalikai Tarybų Sąjungoje", kurį vėliau komentavo pats RRT igaliojintis P. Anilionis.

Igaliojintis įrodinėjo, - "kad tarybų Sąjungoje yra nuostabi tikėjimo laisvė." Tikintieji paklausė: "Jei tokia nuostabi laisvė, tai kodėl kalinami kunigai?" P. Anilionis aiškino, kad kunigai patys nenori išeiti iš kalėjimo. "Net jeigu jų 'smutkes' išmestų iš kalėjimo, jie patys atgal jas susineštų". Kalėjime esą jie naudingesni užsienio reakcionieriams.

Į klausimą, kodėl Lietuvoje yra tiek daug uždarytų bažnyčių, igaliojintis atsakė, kad "uždarytos tik tos, kurios banditai slėpė ginklus". P. Anilionis savo kalboje niekino Kaišiadorių vyskupą Vincentą SLADKEVIČIŲ, kaltino jį, kad nesiskaito su tarybine valdžia - nevyksta į susitikimus su valdžios atstovais. "Su tokiais vyskupais ir tarybinė valdžia nesiskaitys", - bandė gąsdinti igaliojintis. Neguodė igaliojintio ir tas faktas, kad Lietuvoje, anot jo, yra daug mergelių, apsimetusių vienuolėmis. "Jos stengiasi išsidarbinti prie bažnyčių, o po to į antitarybinę veiklą įtraukia ir kunigus, - kalbėjo P. Anilionis, ir kaip pavyzdį suminėjo Paberžės bažnyčios rūbų skalbėją Nijolę SADŪNAITĘ bei Žarėnų - Latvelių vargonininkę Reginą TERESIŪTĘ.

Igaliojintis reikalavo, kad panašią išvardintas bažnyčių komitetai neįdarbintų, o darbui prie bažnyčių samdytų vietines senutes. P. Anilionio ištikinimu, vietinės senutės čia labiau tinka.

Kaunas. 1988 m. vasario 21 d., sekmadienį, po sumos Kauno Katedroje, kur buvo minimas prel. JAKŠTO-DAMBRASKO 50 metų mirties jubiliejus, gausi kauniečių ir iš svetur atvykusių tikinčiųjų minia susirinko prie prel. Jakšto-Dambrausko kapo, esančio Katedros išorinėje sienoje. Buvo sugiedoti "Viespaties Angelas", "Lietuva Brangi" ir Tautos himnas "Lietuva, Tėvyne mūsų". Plojimai buvo palydėti eilėrašciai apie tautos istoriją - okupaciją, pokarinį genocidą, dvasinę ir išorinę priespaudą. Dalyviams filmavo ne viena kino kamera, stebėjo daugybė civiliai apsirengusių čekistų. Būreliui maldininkų pasukus į Vilniaus gatvę, jį staiga puolė trys-keturi saugumiečiai, pačiuo jaunuoli Gintą SAKAVIČIŲ (gyv. Kapčiamiestyje) ir nusitempė į gretimame skersgatvyje esantį Požėlos rajono milicijos skyrį. Būrelis, įvyki mačiusių tikinčiųjų, pasipiktinę saugumiečių elgesiu, nusekė iš paskos reikalauti, kad kuo greičiausiai būtų paleistas neteisėgai sulaikytas jaunuolis. Visi liudijo, kad G. Sakavičius niekuo nenusikalto, jį pačiuo kažkokie chuliganai (kitai nepavadinusi!). Į susirinkusių energingus reikalavimus milicininkai atsiliepė klausinėjimais, ar jie nėra G. Sakavičiaus giminės, draugai, iš kur atvykę ir t.t. Žmonės atsakė, kad tai visiškai nesvarbu, jie matė, kad vaikiną sulaikytas be priežasties ir pareiškė, kad nesiskirstys tol, kol jis nebus paleistas. Milicijos viršininkas Setkauskas liepė visiems palaukti jo gatvėje. Po keliasdešimt minučių G. Sakavičius buvo paleistas.

PRANEŠA ELTA

● Akcijoje prieš Sąjūdį vienas kompartijos ginklų yra jos kontroliuojama spauda bei kitos medijos. Išskyrus GIMTAJĮ KRAŠTĄ, laikraščiuose nespausdinami, radijuje televizijoje neskelbiami Sąjūdžio pranešimai, renginių vietos ir datos. Dezinformacija apie Sąjūdį ypač pasižymi TIESA, VAKARINĖS NAUJIENOS ir SOVIETSKAJA LITVA. Pasataroji savo 171 nr. išspausdino Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininko ir XIX partinės konferencijos Maskvoje dalyvio Vytauto Martinkaus atvirą laišką, kuria-

me šis apkaltina dienraščio korespondentą V. Gelbachą klastote - Martinkus pareiškė tikis Persitvarkymo Sąjūdžio reikalingumu, o Gelbacho reportaže tas pats Martinus tiesioginiai kaltina Sąjūdį "nacionalizmu". (Dienraščio redakcija Martinkaus atsiprašė).

KARDINOLAS SLADKEVIČIUS TIESIAI KALBA "TIESAI"

Liepos 15 d. TIESA nustebino savo skaitytojus, išspausdindama mandagų pasikalbėjimą su kardinolu Vincentu Sladkevičium. Į korespondento Mindaugo Baryso klausimus kardinolas atsakė, palyginant, atvirai. Jis išreiškė savo džiaugsmą, kad jo viesnagės Vatikane metu "lietuviškumas buvo išryškintas, kaip niekada" ir perdavė Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimus ir laimėjimą Lietuvai.

Baryso paklaustas kokių "naujų sąlyčio taskų" atsiranda bažnyčios ir valdžios veiklai, kardinolas Sladkevičius pareiškė: "Iš netolimos praeities liko daug skaudžių žaizdų. Visi norime, kad jos būtų greičiau išgydytos... bažnyčiai dar neseniai neleido niekur pasireikšti. Išimtis buvo tik propagandinis taikos judėjimas, į kurį katalikų dvasininkus kviesdavo, kaip liaudis sako, tik dėl akių. Kunigams buvo draudžiama propaguoti netgi blaivybę. Nebuvo leidžiama labdarystė, merdėjo gailestingumas. Pernai pažymėtas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus, daug kur panaudotas ne bažnyčios nuopelnams tautai ir jos kultūrai pagerbti, bet dažnu atveju, prieš religiją nukreiptai propagandai dar sustiprinti. O ar taip neseniai buvo švenčiamas Rusios krikšto jubiliejus?"

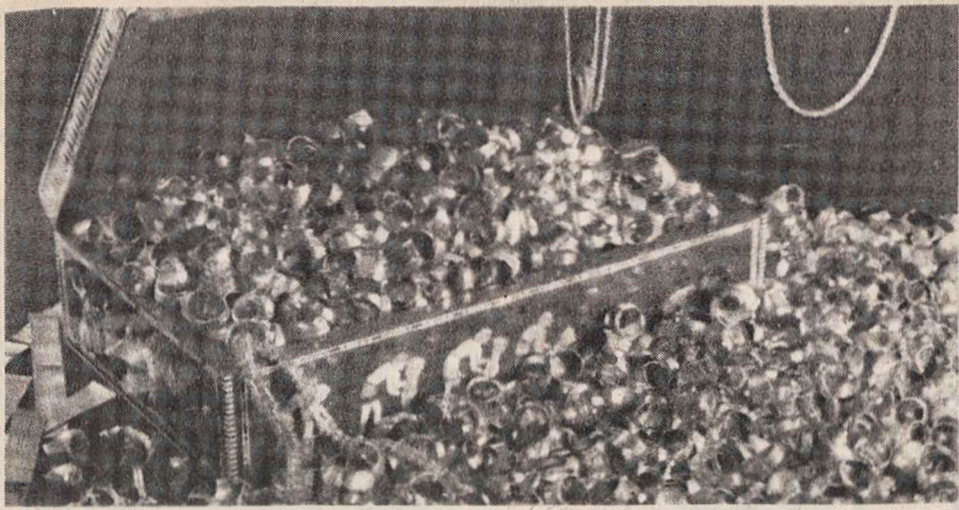
Kardinolas taip pat apgailestavo "artimo meilės deficitą" ir pabrėžė, kad "nauji sąlyčio taskai bendrai veikia išryškės vėliau, kai bus galutinai pašalinti suvaržymai bažnyčios veiklai". Pasak jo, "laikas ne vien deklaruoti, bet visur įgyvendinti visais atžvilgiais lygias tikinčiojo ir netikinčiojo teises."

Pareiškęs, kad "be dorovinio atgimimo nėra ir negali būti tikro visuomenės atsinaujinimo", kardinolas iškėlė girtavimo pavojų Lietuvai. Dėl girtavimo grėsmės jis kaltino valdžią: "Ilgą laiką visais būdais buvo pataikaujama girtuokliams bet kuria kaina, - deja, nesiskaitant ir su tautos išsigimimo grėsme - buvo siekiama su degtine įvykdyti prekybos planą. Prekybininkai, kurie jos daugiau pardavdavo, buvo ne baudžiami, kaip reikalautų sveikas protas, o skatinami, premijuojami."

Dar labai neseniai TIESA su būsimu kardinolu elgėsi visai kitaip. Sausio 12 d. dienraštis išspausdino Arnoldo Čaikovskio pasikalbėjimą su vyskupu Sladkevičiumi, kuris savo pamoksle sausio 17 d. pavadino tą KGB žurnalo jovalą "grynu melu". Užuo atvirai kardinolo atsiprašęs už tokią dezinformaciją, Barysas tesušnabžda, kad "Vincentas Sladkevičius, tada dar vyskupas, per tokį bendravimą su mūsų spaudos darbuotojais yra patyręs ir nemalonių akimirklų". Nė žodžiu neužsimena apie tai, kad vyskui Sladkevičiui 23 metus nebuvo leista eiti savo pareigų!

Kodėl TIESA verčiasi per galvą? Kompartijos organui dabar sunkūs laikai. Persitvarkymo sąjūdžio suorganizuotose masiniuose mitinguose TIESA buvo pasmerkta už melą ir buvo priimta rezoliucija, raginanti lietuvius neprenuruoti dienraščio. Populiarijant GIMTAJAM KRAŠTUI ir pradėjus eiti dar populiarenes "Sąjūdžio žinias", TIESOS stalininis žurnalizmas darosi vis labiau anachronistiškas. Pastaruoju metu imtasi partijos organą pagyventi ir pdaryti įdomesniu, bet jo branduolys tebėra tas pats.

Panašiai veidmainiauja ir partijos pareigūnai. Vincentą Sladkevičių su jo nauju titulu pasveikino religinių reikalų tarybos igaliojintis Petras Anilionis. LKB Kronikos gegužės 7 dienos numeryje informuojama, kad kovo mėnesį Prienuose "šviesdamas" rajono parapijų komitetų narius, Anilionis niekino vyskupą Sladkevičių, kaltino jį, kad jis "nesiskaito su tarybine valdžia - nevyksta į susitikimus su valdžios atstovais", ir gąsdino, jog "su tokiais vyskupais ir valdžia nesiskaitys".

- Dėžė su brangenybėmis, kurios buvo gautos kyšiais.

SLAPTAS GROBIS NEBE TOKS SLAPTAS...

Maskvoje vyksta sensacingas teismas, iškėlęs į viešumą "korupcijos erą" Brežnev'o valdymo laikais ir ypatingai jo žento Juri Čurbanov'o ir 8-ių kitų aukšto rango valstybės pareigūnų nepaprastus gabumus toje srityje.

Juri Čurbanov'as vadovavo multimilijoninės dolerių vertės tinklui, veikusiam nuo Uzbekistano - sovietų Centrinėje Azijoje iki Maskvos. J. Čurbanov'as buvo antrasis aukščiausiojo rango policijos tarnautojas ir pirmasis Vidaus Reikalų Ministerijos deputatas. Visos tos "operacijos" - masiniai papirkinių ir korupcija - buvo vykdomi daugiau kaip 10 metų. Jam grėsia mirties bausmė, už priėmimą papirkinių grynai valiuta ir dovanomis, kurios, kaip skelbiama, vertos apie 1½ mil. dolerių.

J. Čurbanov'as buvo trečiasis Brežnev'o dukters Galinos vyras. Kaltinimo aktas apima apie 1.500 puslapių.

Keletas apkaltinamųjų per apklausinėjimus nusi-skundė širdies negalavimais. Sekančią dieną turėjo būti pakviestas gydytojas, kuris dviems apkaltintiems turėjo duoti vaistų. Dar sekančią dieną tęsėsi nusiskundimai dėl negalavimų. Vienas jų - J.Čurbanov'o advokatas, 34 m., nusiskundė širdies spazmomis ir teismo procedūra turėjo būti atidėta.

Šią savaitę bus apklausinėta 200 liudininkų, jų tarpe ir Galina Brežneva.

Vakarų žurnalistai dabar bus įleidžiami tiksliai paskutinėmis teismo dienomis. Sovietų spauda, sprendžiant iš teismo eigos aprašymų iki dabar, atrodo atidengs pilnai bent šiuos "brežnevinės eros" įvykius.

Komunistinėje sistemoje, nors ir klaidingai save vadinamoje "socialistinėje", Sovietų Sąjungos stiliui mi kyšininkavimas yra plačiai paplitęs ir neišvengiamas kasdieninio gyvenimo butyje, tegul ir ne deimantų pavidale, o tik 10, 20, ar 50 rublių apyvartoje... Kas dar gali tikėti tokios sistemos pranašumu ar reikalingumu?

[domu, kad tuo pačiu metu, vykstant teismui, savaitraštyje "Moscow News" atspausdintas Sovietų Sąjungos istoriko R.Medvedev'o straipsnis, kuriame jis tvirtina, kad kiti valdžios tarnautojai, prisidėję ar palaikę korupciją, rėmė Brežnev'ą jo pareigose po to, kai jis beveik visai sužlugo fiziniai ir protiniai 1976 m. po smegenų smūgio - apopleksijos. Tad ir daugelis konservatyviųjų oponentų Gorbačiovo'o skelbiamam "persitvarkymui" yra dar iš Brežnev'o eros. R. Medvedev'as tvirtina, kad po 1976 m.ligos, Brežnev'as buvo mediciniškai paskelbtas mirusiu, bet atgaivintas ir toliau valdė apkvaitsiame stovyje iki 1982 m. "Jam buvo vis sunkiau ir sunkiau atlikti pačias paprasčiausias pareigas pagal protokolą ir jis nebegalėjo suprasti, kas aplink jį vyksta", - rašoma šiame straipsnyje. Jis buvęs, anot šio istoriko, "silpnos valios ir silpno charakterio", kurį palaikė tie koruptingi tarnautojai, norėdami juo pasinaudoti.

Istorikas Medvedev'as buvo išbrauktas iš komunistų partijos 1969 m. Dabar jis pradeda iškilti, kaip vienas pagrindinių reforminių istorikų. Jo raštai kelia dėmesį viso pasaulio kremlinologų.

Toronto politinių mokslų profesorius Donald Schwartz, specialistas sovietų reikalams, sako, kad: "Tikrai, paskutiniu metu Brežnev'o išvaizda ir ilgi laikotarpiai, kai jis viešai nebuvo matomas, yra tiesioginis ženklas, kad jo sveikata jam neleido funkcionuoti kaip lyderis turėtų veikti.". Jis tačiau yra atsargus dėl visų R. Medvedev'o rašymų, nes jis irgi galys norėti prisitaikinti prie Gorbačiovo'o reforminės politikos.

Kitas Sovietų Sąjungos laikraštis "Pravda" rašo, kad Čurbanov'as buvo paskirtas Galinos Brežnevos asmeniškai saugu. Jis išsiskyrė su savo žmona ir tapo trečiuoju Galinos vyru 1971 m. Tada Brežnev'as suteikė jam majoro-generolo laipsnį ir 1980 m. jis jau tapo įgaliotu Vidaus Reikalų ministru, antruoju atsakingu už krašto masinę policiją.

Tačiau Galina jį nuvylė. 1982 m. Boris Buryatia, cirkininkas, tapo Galinos mylimuoju, ir buvo suimtas kartu su 2 vyresniais sovietų tarnautojais, apkaltintas nelegaliu įsigijimu deimantų, brangenybių iš caristinės eros ir dideliu kiekiu svetimos valiutos. Galinos nedrįso viešai apkaltinti ar nubauti. B.Buryatia mirė kalėjime įtartinomis aplinkybėmis. Taip pat tuomet Brežnev'o svainis Semion Cvigun, KGB aukštas pareigūnas, nusižudė nes, kaip manoma, nepajėgė užgniaužti skandalo ir ap-

Kaltinamoji kyšių medžiaga buvo paslėpta žemėje.

Juri Čurbanov'

ginti šeimos garbės. Dar 2 aukšti pareigūnai, kurie turėjo būti teisiami praeitą savaitę, taip pat nusižudė kalėjime.

Čurbanov'as, 51 m. amžiaus, prisipažino, kad išnaudojo savo padėtį, bet paneigė pagrindinį kaltinimą, jog jis ėmęs kyšius. Jeigu jo advokatui pavyks tai įrodyti, jis gaus tiksliai 10 metų kalėjimo bausmės. Uzbekistano Vidaus Reikalų ministeris K.Jakajev'as išsiginė nusikaltęs, o kiti 7 apkaltintieji, buvę Uzbekistano policijos tarnautojai, prisipažino ėmę kyšius, bet ne tokio dydžio, kaip yra apkaltinami. J.Čurbanov'as pareiškė ir kad "dovanų davimas" yra draugystės ženklas musulmoniškae Uzbekistane, pagal jų papročius. Tačiau jis yra apkaltintas ir nelegaliu pareikalavimu Gynybos Ministerijai priklausančios darbo jėgos ir medžiagų apie \$40.000 vertės, pasistatyti sau vasarvietę. Jis gavęs įvairių kyšių valiuta ir siuntas vyno, konjako, šviežių vaisių ir kitokių delikatesų, atskraidintų Aerofloto lėktuvais iš Uzbekistano.

KAS LAIMĖS NOBELIO TAIKOS PREMIJĄ ?

Suomijos Parlamento nariai pasiūlė, kad šiais metais Nobelio Taikos Premija turėtų būti paskirta JAV prez. Ronald Reagan'ui ir Sovietų Sąjungos lyderiui Michail Gorbačioviui.

138 Parlamento nariai, priklausantys įvairioms politinėms partijoms, nusiuntė tokį pasiūlymo laišką komisijai, skiriančiai Taikos Premiją. Rašte pabrėžiama, kad šių dviejų asmenų susitarimų dėka buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią sunaikinama vidutinio ir trumpų distancijų branduolinės raketos. Taip pat už pastangas, kad būtų išspręsti ilgai trukę konfliktai.

Better Child Care For A Brighter Future.

Introducing The Child Care Initiatives Fund.

Finansinę paramą naujų idėjų įgyvendinimui vaikų priežiūros srityje ir pagerinimui jau esamų tokių įstaigų darbui, galima gauti iš neseniai pradėjusio veikti "Child Care Initiatives Fund" - CCIF.

Kas gali naudotis?

Vaikų priežiūros įstaigų labiausiai trūksta ten, kur šeimos randasi ypatingose aplinkybėse ir vietovėse, kur tokių įstaigų nėra pakankamai.

Išskaitant:

- Indėnų ir inuitų vaikams
- fiziniai ar protiniai nepajėgiems vaikams, kuriems reikia specialios priežiūros.
- vaikams, kurių tėvai dirba įvairiomis pamainomis arba dalinį darbą
- vaikams iš etninių kultūrinių grupių,
- mokyklinio amžiaus vaikams,
- vaikams iš kaimų, žemdirbių

aplinkos ar kitų vietovių, kur reikia lenksėios priežiūros sistemos,

- vaikams, kuriems reikia laikinos pagalbinės priežiūros ypatingais skubos atvejais.

Kas gali prašyti paramos?

CCIF svarstys pasiūlymus demonstravimui, vystymui ir atitinkamiems tyrimų projektams vaikų priežiūros srityse iš:

- ne pelno organizacijų,
- bendruomenių grupių,
- profesinių draugijų,
- savanoriškų organizacijų,
- švietimo institucijų,
- provincinių, teritorinių, miestų įstaigų,
- vietovių unijos,
- individualiai dirbantieji atitinkamiems tyrinėjimams.

Jeigu jūs arba jūsų organizacija turi vertingą projektą, praneškite žemiau duotais telefonais arba paprašykite raštu taisyklių projektams ir prašymo įteikimui.

Child Care Initiatives Fund,
6th Floor,
Brooke Claxton Building,
Tunney's Pasture,
Ottawa, Ontario, K1A 1B5.

(613) 954-8255
(613) 957-0638

Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Canada

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA !

Iki šiol šis fondas išleido per 350.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokimė jį! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvių išeivijoje!"**

KULTŪRINIS PUSLAPIS

KALBA MOKYTOJA:

NEIEŠKODAMI NEATRASIME

Kaip žinote, tiek Mokytojų studijų savaitėje, tiek "Švietimo gairėse" bandau ieškoti naujų kelių, naujų pasiūlymų. Bet dėl vienokių ar kitokių priežasčių pasekėjų nesusilaukiau, tačiau kai kurias siūlytas idėjas pati įgyvendindinau. Bandysiu ir toliau ieškoti naujų būdų, kelių ir siūlyti jums.

Kiekvienas čia dalyvaujantis sutiks, kad šiandieną kokiame mokykloje mes bedirbume - didesnėje ar mažesnėje - turime didelių problemų mokinių drausmingumo, pareigingumo atžvilgiu, pažįstomis ir mokytojo autoritetą ir pacią mokyklą. Prieš keletą metų atsiradusį netvarkingumą, nedrausmingą mokinių sugebėjimą išjudinti, kuo nors patraukti ir jį pakeisti. Šiandieną netvarkingumas ir nedrausmingumas didėja, nes tėvų autoritetas mažėja. Matome, kad patys vieni nepajėgsime nieko pakeisti, kol pagalbą neįtrauksime tėvų. Pasikeitę laikai... Kai mano kartos tėvai leidome vaikus į mokyklą, tai matėme, kaip jie apsirėngę, susisukę, o tuo labiau, ką vaikas nešėsi į mokyklą. Rodos, Dievas davė akis visiems, tik kodėl ne visi pajėgia vienodai matyti? Dabartiniai tėvai nemato, kad vaikas vietoje knygos, pieštuko ir sąsiuvinio į mokyklą nešasi ausinį radijo aparatėlį, be popieriaus, knygos ar pieštuko. Reikia keisti jaunimą. Bet prieš bandydami pakeisti mokinius, ištraukime pagalbą tėvus, suruošdami jiems konferencijas. Konferencijas turėtų praveisti konsultantai, kaip kad yra amerikietiškos mokyklose. Konferencijos turėtų vykti reguliariai kas mėnesį, šeštadieniais, pamokų metu. Ne ilgiau, kaip 1 valandą. Konferencijų ruošimas vakarais ar kitu laiku būtų nenaudingas. Jei į pirmąją konferenciją ateis tik 3 ar 5 tėvai, džiaukimės ir tuo. Sekanti kartą gal prisidės dar keli. O jei tokį susitikimą su tėvais skelbsime mokyklos biuletenyje ar viešojo spaudoje, lankytojų skaičius gali dar padidėti. Nenumokime ranka, o žiūrėkime optimistiškai, nes tai yra gyvybinis klausimas.

Pirmosios konferencijos tikslas būtų įrodyti tėvams, kaip svarbu namuose kalbėti lietuviškai. Vėliau diskutuoti kodėl jų vaikams reikalinga mokytis gramatikos, istorijos literatūros ir t.t. Kodėl mokiniai Bendruomenės pamokose turi žinoti bent pagrindines žinias apie ALTą, VLIKą, Bendruomenę ir t.t.

Įrodykite tėvams, kad tėvų - vaikų dialogas yra būtinas. Šia tema kalbėti mane išprovokavo įvykis, atsitikęs mokykloje prieš kalėdines eglutės programą. Pasiskundus tėvams, kad vaikas neruošia namų darbų, kad jam reikalinga pagalba, tėvas tuoj ir atrėžė: "Man nesvarbu, ką vaikas išmoks, svarbu, kad žinotų savo šaknis".

Dabar visur yra viena madinga frazė - šaknų ieškojimas, išikastas visai neseniai, sakomas, neisigilinant į jo prasmę. Mokinį leidžia į mokyklą, kad sužinotų savo šaknis? Turime išaiškinti tėvams, kad šaknų ieškojimas tai nėra eilinė banga, kuri šnioksdama ir putodama persirita per galvas ir greit nutolsta. Reikalingas ramus, gilus, nuolatinis domėjimasis savo tautos istorija, ieškant joje to, kas stiprintų mūsų dvasią, samonę, pagarbą viskam, ką yra patyrusios ir sukūrusios praėjusios kartos. Manęs dėstancios literatūra, ne vienas tėvas yra užklauses, kam reikia vaikui nagrinėti Vytautą Mačernį? Reikia išmesti iš kurso!

VĖLYVAS ROMANSAS

/pabaiga/

Ja, mes Velykas Girelėj gražiai praleidžiam. Povilaitis grįžta namo šeštadienį popiet. Atsiranda ir du Jono sūnūs. Šešiese nuvažiuojam į bažnyčią, į Prisikėlimą. Po pamaldų aplankom Lori kapą. Prie mūrinės tvoros, užuovėja, žemė jau atšilus. Mačiau, lenda keli žali daigeliai.. kažin kas, matyt, atsimena Lori ir jos tėvą - dr. Mank, pasodina gėlių.

Iš kapinių visi išeinam liūdni. Važiuodami irgi mažai ką šnekam. O sugrįžę keli vyrai šokam ruošti vėlykinių pusryčių. Irutė nori šeimininkauti, bet jai neleidžiam. Ant kojų ir ant kojų, - gali būti negerai... Aleksas juokiasi:

- Joe, tu dar neženotas, o taip gerai žinai apie žmonių nęstumą!

Well... Aš paraustu. Kad man ji - tokia graži! Ir su palaidu apsiaustėliu, ir su ta plačia suknele... Žinau, ką ji nešioja; naują gyvybę. Mes jai patarnaujam - su John ir Christofer.

- Na, vyrukai, kuri mums reiks į kūmus kviest, kad esate tokie geri? - juokiasi Irutė, o Aleksas į mane pasižiūri ilgiau... Ar jis pavydi mano admiracijos?

Leknickai išvažiuoja Vėlykų vakarą.

- Tu gi dar pabūsi, Joe? - klausia Aleksas atsisveikindamas.

Aš žinau, kad jis Jono gailisi, jo vienvatę atjaučia. - Taip jau užplanavau, dar porą dienų... - atsakau. Bet aš tų žodžių neištesiu. Jau pirmadienio rytą Jonui aiškinu, kad man yra reikalų, kad jis dabar ne vienas gal aš - į Čikagą...

- Ar taip jau svarbu tau tenai?

- Matai, ir Aleksui pažadėjau... Turiu sąrašą, ką daigynui nupirkti.

- Tai atsikalbinėjimas! Ar mano sūnus negali nupirkti? Pabūk, Joe!

- Aš ir vėl užvažiuosiu. Taigi, grįždamas tuos daiktus parvesiu.

Ir niekam nepasakiau savo tikrų minčių. Man jos kilo, kai Povilaitis apie sergancią žmoną... O aš sau galvojau: vargšė Ievutė! Tik motinos sulaukė, ir taip dabar jai sunku... Motina yra motina, tik viena pasauly. Ievutė dar maža (kaip ir aš), nuo jos atsiskyrė; kai po visų nelaimių čia atvažiavo, tai vėl - ir liga, ir vagari, baimė... Povilaitis per daug nesijaudina dėl žmonos. O dukte - vargšė. Ir man taip jos pagailo, sau tuoj pasakiau: aplankysiu ligonę ir paguosiu Ievutę. Aš gi ją gerai pažįstu: tiek sykių mačiau Girelėj ir kitur. Nieko sau mergina... Gal jai ir pinigų stinga? Aš ne prie labdaros, ne kaip dr. John; bet, jei reiks, kodėl žmonėms nepadėti? Paskolinysiu. Povilaitis ar Ieva atiduos... Pasitikrinu, ar čekių knygėlių turiu. Ir Aleksui nupirksiu ko reikia, ir Ievai pagelbėsiu... Atsimenu ligoninės vardą.

Taigi, ir važiuoju Čikagon. Bus gerai ir seserį pamatyti. Alicia! Žinau, ji pakvies pernaktoti, kad tik įprastai namie.

Kelonė sekasi gerai. Nauja mašinėlė net švilpia... 4 psi.

Alė R ū t a

Šitokio bendravimo metu galėtume įrodyti, kad per Mačernio poeziją kaip tik ir sužinome, kad tautos šaknys giliai suleistos į mūsų žemę ir neisraunamos. Poetas parodo tautos likimą žemdirbio akimis - tai kartų karta. Vieni ateina, užsėja laukus, surenčia namus, po to, užleidžia vietą kitiems, kitai kartai. Ir mes visi priklausome šiai nenutrūkstanciai grandinei. Mokiniai turi jausti stiprų ryšį su praeitimi, o praeitis duos vilčių ir atečiai. Ieškodami savų šaknų, mokiniai turi žinoti istoriją, nes niekas taip gerai nepamoko, kaip pergyventa kancia, vargas ir nesėkmės. To nežinodami, vaikai nesupras ir savo šaknų. Reikia įtikinti tėvus, kad mokinys turi suprasti, kas jis yra ar kuo nori būti. Kaip to siekti? Neužtenka pavirsutinai žinoti - aš esu lietuvis! Čia kyla klausimas, ar tėvai žino šaknų prasmę?

Šaknų ieškojimo pagrindas yra kalba. Nėra kalbos - nebus šaknų. Savo išvaizda mes, lietuviai, mažai kuo skiriamės nuo kitų tautų, kaip pvz.: lenkų, rusų ar vokiečių. Seniau mėgome sakyti, kad lietuviai yra šviesių plaukų ir mėlynų akių. O ar vokiečiai neskelbė tų pačių savo rasės bruožų? Begigu sakyti juodukams, kad jie žino savo "rotoš", nes išsiskiria iš kitų, turėdami "kinky hair". Todėl aš esu įsitikinusi, kad tik kalbos žinojimu galima įrodyti, kur yra mūsų šaknys.

Kita konferencijų nauda - priartins tėvus prie mokyklos. Bendromis jėgomis gal pajėgsime prieiti prie šių dienų jaunimo. Aišku, mokykla negali atstoti visko: namų šilumos, bendrų šeimos rūpesčių, bendrų užsiėmimų. Tačiau plyšta širdis, kai tėvai prisipažįsta, kad jie nebėra autoritetas ir nebegali įtakoti vaikų. Sunku stebėti tėvų ir vaikų trūkinėjantį bendravimo saitus. Gal į tokias konferencijas su tėvais reikėtų pasikivesti ir tam paruoštus specialistus, ieškant priežasčių, kodėl namai pavirto tik viešbučiu, kur sugrįžtama pernaktoti. Kodėl šeima susitinka tik vakare prie televizoriaus, ar dar geriau - prie atskirų televizorių. Dažnai mes apgailestaujame, išgirde, kaip okupuotoje Lietuvoje 6 asmenų šeima yra priversta vargti keliuose kambarėliuose. Tačiau ir blogyje galima surasti ką nors gero. Taip sugrūstai gyvenanti šeima pajėgia ilgiau išlaikyti prie savęs vaikus, geriau pažinti. Ten nenutrūksta ryšys tarp vaiko ir suaugusio, gali visi papasakoti ir pasipasakoti. Vaikų neištinka kalbos badas. Vaikai yra užkalbinti ir išklausyti. Šeimoje vyksta dialogas. Pastebime iš atvykstančių iš Lietuvos vaikų. Jie viską žino: kiek prekė kainuoja Amerikoje, kiek ta pati prekė kainuoja Lietuvos parduotuvėje ir kiek juodoje biržoje. Girdėdami tėvus diskutuojant, jie susidaro savas pažiūras, savo nuomonę. O kaip dažnai turtinam krašte gyvenantys tėvai, norintį ką nors sužinoti vaiką, pavaro nuo savęs, išmeigę akis į televizorių, ar kartais burbelti vieną kitą žodį. Gi vaikai iš prigimties yra plepūs, šnekoriai. Atsiradusi plyši bandoma maskuoti lepinimu, išiteikdami pinigais, daiktais, rūbais, ar žaislais. O tuštuma vis didėja... Gal tokių konferencijų metu padėsime atskleisti ne tik lietuviškąsias šaknis, bet ir atsirandančių negerovių priežastis. Neieškodami jų - neatrasime. Yra galimybė, kad tėvai supras mokytojų tikslus ir susidariusias problemas. Tėvai pažins mokytojus iš arčiau, ne vien iš vaikų apibūdinimo. Svarbiausias reiškinys būtų, kad tėvai gali patys pasimokyti ar prisiminti, ką laikas ištrynė iš jų atminties.

Regina Kučienė

Aleksas pagyrė, o dr. John gal mano turto nė nepastebėjo. Jam tokie dalykai nelabai akį užkliudė. Well, tai jau mano tuštynė. Ne dažnai mašinas keičiu, vis važinėju senu lauzu; o dabar - kaip ir pasirodyti noriu, net gėda pačiam savęs...

Ivažiavęs į miestą, sustoju apsitvarkyti: užvalgau, nusiprausiu, susisukuoju. Tada telefonų knygoj surandu tos ligoninės adresą, paskambinu seseriai, jos nėra, tarnaitė sako, bus už valandos. Tai gerai...

Sėdu ir važiuoju - ligoninės ieškoti. Kiek pavaižiavęs pradedu galvoti: o jeigu ten Ievos nerasiu? Povilaitienė manęs nepažįsta...

Pavaižiavęs sustoju prie telefono būdelės. Paskambinu į ligoninę: kokios lankymo valandos, kuriame kambaryje Mrs. Povilaitis?

Sėdu į mašiną - nudžiugęs. Ko aš, kvailys, džiaugiuosi? Ar kad moteris serga? Ne, savęs neapgausiu. Noriu pamatyti Ievutę! Per lankymo valandas dukte bus tenai, taigi...

Dar vienas dalykas: argi eisiu tuščiomis rankomis? Ligonį lanko su gėlėmis, ar saldinais, ar kuo... Daug apie tai neišmanau, bet... gėlės - geriausia. Užvažiuoju į gėlių krautuvę, ilgai renkuosi. Parenku taip sau - kuklią puokštę. Kad neatrodyčiau su pretenzijom... Tai dabar viskas gerai. Dėl to trašų sąrašo - suspėsiu, gal rytoj... Man regis, ligonį aplankyti - daug svarbesnis geras darbelis...

Na, Joe, nesijaudink! Ko gi tau ranka dreba?

Sustoju prieš ligoninę, dar anksti. Ne, čia, pasirodo, negalima statyti mašinos. Apvažiuoju aplink, randu kitą pusę vietelę, sėdžiu ir laikiu, kol tas vizitavimo laikas priartės.

Joe, viskas bus gerai! Tik nesijaudink.

Ir savęs klausiu: kam to reikėjo? Ar tu koks asilas, Joe, kad tokiu būdu artiniesi prie merginos? Turėjai kitų progų, geresnių. Ir sau atsakau: gal tada nebuvo dar laikas. Dabar mergaitė liūdna, jos mamė sunkiai serga, tėvas laksto pasimetus, ji - viena, gal ir labai viena (o aš tą žinau - kaip yra vienam), gal pagalbos reikalinga... Aš taip aiškinu: padarysi gerą darbą! O širdis ką kitą sako: Joe, ją pamatyk, ką veikia, kaip atrodo...Pažiūrėk visiek, nors ir nebūtum jai reikalingas. Nes atėjo laikas, kad ji tau reikalinga, - taip sako tavo širdis. Užtat ir jaudinies, Joe, užtat pirštai dreba, ir vis rausti, nors čia sėdi vienas...

Taip su savim ir kalbu. Boy, jeigu kas žinotų! Jau žygiuoju ligoninėn.

Eina daugiau žmonių su gėlėmis; aš irgi nešiuosi puokštę. Pakylų į antrą aukštą ir lengvai susirandu kambarį: durys praviros, aš matau ten sėdinčią Ievutę. Pasilenkusi į lovą, ligonė, matyt, kalbina...

- Labas, - įjėjęs pasakau, - tai gal ir pataikiau. Ieva staigiai atsigręžia ir ilgai į mane žiūri. Ar gi nepažįsta? Man jau širdis daužosi, bet prieinu - šypsodamas jai savo puokštę paduoju. Ir jau drąsiau:

- Labas, panele, Ieva. Jūsų mamytė - kaip?... Gal geriau? Ievutė net prasižiojusi: taip atrodo nustebusi. Vos prataria:

ALĖ PAŠKEVIČIENĖ šią vasarą išleido antrąją savo kūrybos knygą **"MARMAKIŠKIAI"**.

Knyga skiriama mokykliniam jaunimui. Turiny trys skyriai: **Kalėdiniai ir kt. vaidinimai, pasakaitės ir eilėraščiai.**

JAV LB Švietimo Taryba rekomenduoja šį leidinį išeivijos Lituanistinėms Mokykloms.

Ilustravo Marija Macevičiūtė,

Išleido: Albinas Vilniškis.

Kaina be persiuntimo \$8.-

Dar galima gauti pas autore ir pirmąją josios knygą **"Saulėlė Trupinių"**; kaina tokia pati. užsisakant abi knygas - sumoka **\$12.- be persiuntimo.**

Rašyti šiuo adresu: **Mrs. A. Paškevičius, 659 Alesther St., Ottawa, Ont. K1K1H8 Tel.: (613)- 745-8910.**

- Ačiū. Ja, truputį gal geriau. Sėskitės, ponas Paulauskai... - Ir parodo man kėdę.

- Nieko, nepavargęs.

- Mama, čia...Čia daktaro Jono draugas,-sako motinai. Labai sumenkusi, baltu veidu moteris lovoj pamažu atsuka veidą į mane ir ilgai žiūri. Jos akys, matau, žalsvai mėlynos, kaip ir Ievutės. Gražios akys, tik akys... Veidas - nebe šio pasaulio žmogaus. Ieva irgi žiūri į mane, aš žvilgteriu į ją. Mes susiprantam tyliai...

- Mamyt, jis - geras draugas. Va, gėlių...- Ieva taiso jos užklotą.

Ši atsigręžia iš lėto į dukterį, ilgai į ją žiūri, ir labai tyliai:

- Ievut... Kaip tu...- Tada ji vėl gręžiasi į mane, blankiai nusišypsos.

- Gerai, mamyt, viskas gerai, nebijok...

Tada mes ilgai sėdim tylėdami. Ligonė užsimerkusi, o Ieva žiūri pro langą, tai pažvelgia į mane, šypteli liūdnai, vėl į motiną...

Ji pamerkia gėles, pastato arti lovos. Dar viena puokštė, jau kiek vystanti; Ievutė sako:

- Tai mano.

Bet abi puokštės dabar skaisčios ir gražios, kai viena prie kitos. Aš pasakau:

- Atnešim daugiau.

- Ką? - Ieva nesupranta.

- Atnešim daugiau gėlių.

- Žiema brangios... - tyliai sako ji. Ligonė vis dar užsimerkusi. - Ačiū. Jums gal nuobodu? Eikit.

- Tai nieko, palauksiu.

- Ko?

- Aš jūsų palauksiu, panele, Ieva.

Ji nori ką sakyti, bet tuo metu įeina slaugė ir labai mandagiai mus paprašo išeiti; ateisias daktaras svarbų tyrimą daryti.

Ieva pasikeičia keliais sakiniais su slauge, ir mes jau einam. Koridorių nuleidžia Ievutė galvą, ilgai tyli. Aš einu grėta, galvoju ir galvoju, ką jai pasakyti, ir niekaip nerandu žodžių... Tada ji grįžteli į mano pusę, klausia:

- Tai ką jūs čia? Ar kas iš artimų šioj ligoninėj?

Well, krypteliu galvą, dabar man ir neaišku, ar ji nesupranta... Nesupranta, kad aš dėl jos? Sakau:

- Taigi, jūsų mamė... Ji mane "jūs", tai ir aš "jūs"; taip viskas susipainioja.

Bet Ieva, nebūtų Ieva... Ji - drąsi! Jau už ligoninės durų sustoja, pirštu duria man į petį ir šūktelia:

- Sakysi, Paulauskai, kad atėjai mano mamytės aplankyti? Ar tikrai?

-Kad tu čia viena, tai...

Vos tą pratariau, ji apsikabina ir - į žandą, ir į lūpas. - Ačiū! Taip gražiai dar niekas nėra man padaręs...

Ačiū, Joe!

-Tai kad, Ievut, gi mes seniai pažįstami. Girelėj visi kaip giminės...

- Jūs man - ne giminė! Ji tai pasako šelmiškai ir susijuokia.

Vėl ji mane - "jūs", o aš nuo dabar ją tik "tujinu"...

Beeidami susitariam dar šiandien vėl susitikti: aš ją pakviečiu pietų.

(Well, well!. Ji sutinka! Graži panelė ir su manim išeis pietų! Pasimatyt, pasikalbėt... Aš toks išdidus ir patenkintas, kad apie nieką daugiau negalvoju...)

Bet, Joe, palauk! Atsišaldyk dar kelioms valandoms. Ji sako, žadėjo grįžti į darbą ir iki septynių vakaro dirbt.

- Jūs galite ateiti ir pasėdėt, bet aš pietauti toje valgykloje, kur dirbu, tai nenoriu...

- Ja, ja! Žinau. Neįdomu, kur visi pažįsta. Nėra privatumo.

Taigi. Aš žinau kitą vietą, didesnę, kur niekas į tavę dėmesio nekreipia...Kur labai daug žmonių, o tu esi kaip ir vienas...

- Šiur, tikrai. Tavo teisybė, Ievut.

Bet aš noriu žinot, kur ji dirba, kad po septintos pasiimčiau. Gerai, sako, gali dabar palydėt, tai ir matysi.

Palydžiu, ir sėdžiu ten kampely, geriu kavą... Tiesa, ir laikraštį nusiperku. Lyg skaitau, bet pro laikraščio kampą tik seku, kaip Ievutė aptarnauja svečius... O man kita padavėja pila vis kavą... Jos snibžda, ir ta jos draugė labai su manim mandagi.

Kai ji pabaigia savo darbą, mes tada išeinam pietų. Vau! Aš manau, kad tas vakaras nulemia, koks mano gyvenimas bus toliau... Aš to nebeužmiršiu niekad, kad ir kaip būtų. Nebeskambinu seseriai, nebevažiuoju pas ją nakvynės. Galvoju ir galvoju, mintys susipainioja, man tiktai karšta, kai vartausi "motelio" lovoj, negaliu užmigti iki pat ryto...

Kas atsitiko? Nieko, iš tikro, nieko neatsitiko! Mes pavalgėm skaniai, ir vyno išgėrėm, ir kalbėjomės; tada ją palydėjau, bet nei ji manęs kvietė užteiti, nei aš siūliausi. Atsiskyrėm prie jos durų. Pasibučiavom kaip reikiant...

Nagi, rytą atlikau savo reikalus: pagal Al sąrašą nupirkau daigynui reikalingų dalykų. Paskambinau ir seseriai: sakau, buvau užimtas, Alicia, vėl atvažiuosiu, tada sustosis - gal nakvynei, pasisėkėsime...

O mano galva pilna minčių tik apie tą susitikimą, apie Ievą.

Kai grįžtu Girelėn, tai patręsiu daigyną, kaip Aleksas buvo nurodęs, ir tą vakarą, kai vieni du su Jonu susėdam, jam ir sakau:

- Juokis ar nesijuok, bet man Ievutė labai patinka!

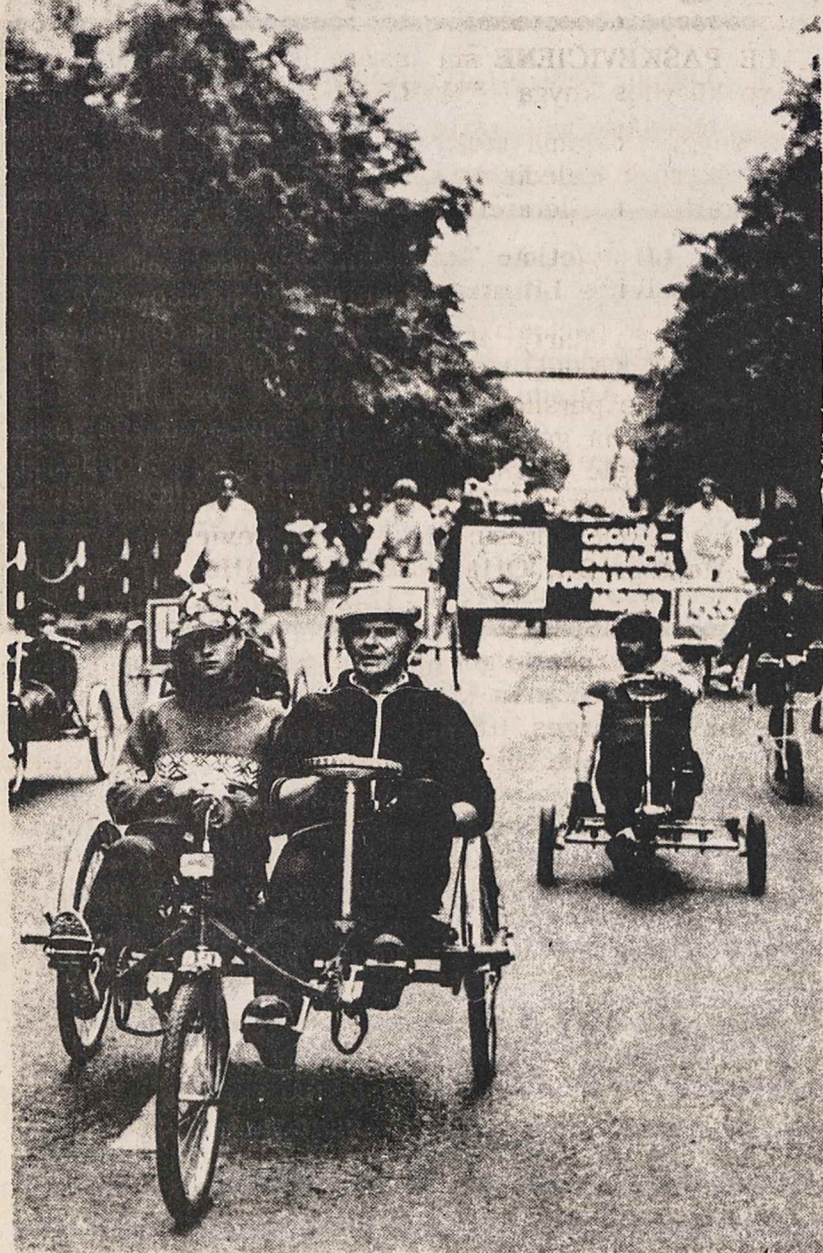
- Tikrai? - Išplečia nustebusias akis.

- Drauguži, nežinau - kaip ji, bet aš ją ... myliu!

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠVILIOJE)

Velomobiliais vyksta lietuviai į dviračių sporto šventę.

● ŠAULIAI yra vadinami dviračių miestu, nes čia masiniai gaminami dviračiai. Vaikai taip pat mėgsta jais važinėti.

Docentui Vytutui Dovydeniui vadovaujant, Vilniaus Inžinerinio Statybos Instituto studentai sukūrė pirmąjį sportinį velomobilį-triratį, kuris, pasirodo, tinka ir laisvalaikio išvykoms į gamtą, gana ilgoms kelionėms. Inž. Algirdas Nomeika prieš du metus su savo kolegomis trimis patobulintais velomobiliais per vieną dieną nuvažiavo 260 km.

Dviratis, pagal statistiką, yra pati populiariausia susisiekimo priemonė pasaulyje. Juos vardoja bent 450 milijonų gyventojų. Daugiausiai dviračių yra Japonijoje ir Kinijoje – daugiau kaip 120 milijonų.

PIRMIEJI BALANDŽIAI SPORTO ARENOJE

Balandis – taikos ir ramybės simbolis. Pirmieji gyvi balandžiai sporto arenoje pasirodė jau 1920 m. Antverpeno mieste, Olandijoje, olimpiados proga. Tuomet pirmą kartą per atidarymo ceremonijas buvo paleistas būrys gyvų balandžių ir pirmą kartą pakelta olimpinė vėliava su penkių ratų piešiniu. Jie simbolizuoja penkių kontinentų tautų subuvimą taikingais tikslais: sporto varžybose.

1529 m. buvo visi seniau kunigaikščių išleistieji ištatymai ir senieji papročiai surašyti į vieną knygą, pavadintą LIETUVOS STATUTU.

Statutas parašytas senąja slavų rašto kalba, bet jo dvasia yra grynai lietuviška. Jis remiasi senovės lietuvių papročių teise, vėlesniais kunigaikščių išleistais ištatytais ir į jį taip pat įjungta lenkų, vokiečių ir rusų ištatyimų, taip pat romėnų teisės Justinijono kodekso dalys. Goštautas ir kiti Statuto rašytojai betgi nekopijavo svetimų ištatymų, tik iš jų sumaniai rinkosi tai, kas jų nuomone, mūsų kraščiui buvo naudinga.

Statutas yra sudarytas sistemingai: jo 13 skyrių apima civilinę, baudžiamąją, iš dalies ir viešąją teisę, o taip pat ir teiseną.

Lyginant mūsų Statutą su bet kuriais anų laikų ištatytais, visi žinovai pripažįsta Lietuvos Statutui pranašumą ir pažangumą.

V. Daugirdaitė-Sruogienė.

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI, PATI SAVĖS IŠSIŽA – DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. G. Valančius

● Aš mokiausi tylėti iš plepiųjų, tolerancijos iš nepakančiųjų ir gerumo iš negerųjų; keista, tačiau, aš nesu dėkingas tiems mano mokytojams... Khalil Gibran

Jaunieji dviratininkai Lietuvoje.

dien Lietuvoje gali sportuoti daugiau kaip ketvirtis milijono žmonių. Visa eilė sporto bazių tinka ne tik treniruotėms, bet ir tarptautinio lygio varžyboms.

Prisimenama taip pat, kad sveikame kūne svarbu ir sveika siela...

● VILNIUS gaus gamtinių dujų iš Minsko tiesiamu 270 km. ilgio dujotiekiu, kuris bus įvestas ateinančių penkerių metų bėgyje. Dabar vyksta paruošiamieji darbai kasant vamzdžiui skirtus griovius, suvirinant vamzdžių dalis ir kt.

PAGERBĖ VYRIAUSIAI LIETUVIŲ POETA

Ramygalos lietuvių klubo iniciatyva buvo surengtas pagerbimas vyriausiojo amžiumi Lietuvos poeto ir vertėjo Jono Graičiūno 85 m. amžiaus proga.

Šiame mieste buvo ilgai gyvenusi jo šeima, LTSR Rašytojų Sąjungos čia yra palaidota ir jo našė.

O. L. A. Š. A. S.

KADA, KO NORIME UŽKRIMSTI

Įvairių metų ir dėl įvairių priežasčių kartais norisi ko nors saldaus, kartais aštriai prieskoniško, o kartais kreminės sudėties valgio. Tyrinėtojai tvirtina, kad: – traškių krūtinėlių, kaip pav., salierų, morkų, obuolių ar popkornų ypatingai norisi tada, kai jaučiamės pikti ar sunerimę. Dažnai traškių krūtinėlių užsinorima po įvykusių ginčų ar panašios situacijos.

Šios rūšies maisto stiprus kramtymas pagelbsti atpalaiduoti susitelkusią įtampą.

– Kreminės sudėties valgių, kaip pudingo ar ledų, norisi, kuomet atrodo pasaulyje dedasi per sunkūs įvykiai. Kreminė tų valgių tekstūra veikia raminančiai ir yra lengvai nuryjama. Tikrumoje, tai lyg kūdikiams košelės, ir tokio maisto troškimas yra dalinai išraiška atsiminimų, kai buvome maitinami šaukšteliu ir jautėtės visiškai taikingai ir saugiai motinos rankose.

– Aštrių prieskonių troškimas – meksikietiškių traškučių ("taco") ar peperoni pica, ar iešminių ("barbecued") šonelių – yra ženklas, kad norite kokio pakeitimo ir naujumo kasdieniniame gyvenime. Tokie aštriaskoniai valgiai lyg pagyvina dienos tempą.

– Kai norite jaustis tvirti ir sėkmingi – trokštate gero, sultingo jautienos kepsnio. Tai ypač šiame krašte yra ir tradicinis sėkmės simbolis.

– Druskingų krūtinėlių, kaip bulvinių ar kukurūzų traškučių ("chips"), padruskintų riešutų ar "pretzelių" norisi, kai svarbu atsikratyti nerviškos energijos, kuri susitelkia besėdint per ilgai už darbo stalo ar pakliuvus į užkimštą judėjimo srovę bekeliaujant.

Tie druskingi krūtinėliai yra dažniausiai valgomi mažais kiekiais, o dažnas rankų judesys į burną padeda atsipalaiduoti nuo smulkių įtampų. Taip, kad išvalę maišelį traškučių, jaučiamės geriau.

– Šokolado trokštame, kai jaučiamės "be upo". Natūrali šokolado sudėtis yra žinomai veikianti į nuotaikos pakėlimą.

– Saldumynai: sausainiai, tortai ir pyragai mus gerai ir net žaismingai nuteikia. Dažnai, kai norime būti patys sau geri ar save truputį pagirti – užsimešame ko nors saldaus. Ir – nors gydytojai mums primena, kad tai nepageidautini valgiai – jų užvalgius, jaučiamės ir šiek tiek maištavę, nors ir vistiek išlikę geras žmonėmis.

– Coca-cola, kava ir arbata turi savyje daug kafeino ir jų troškimas paprastai reiškia, kad ieškote stimuliacijos. Gal jaučiate fizinį ar emocinį nuovargį, arba, kad reikia protinio stimulo jūsų darbui. Kafeinas gali priduoti jums energijos ir padėti greičiau galvoti.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

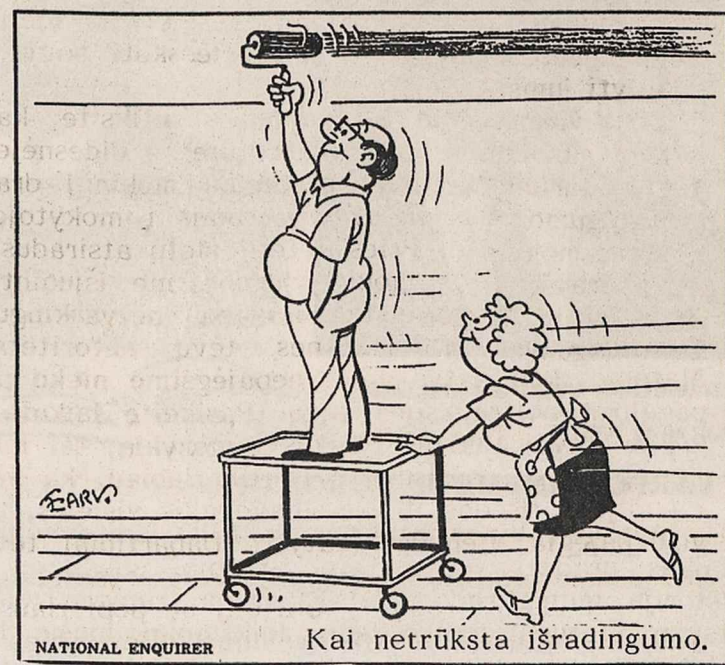
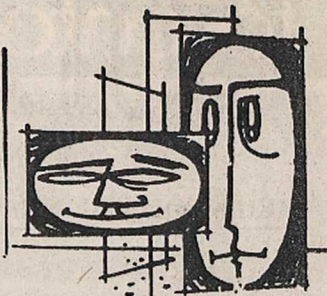
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

● Kunigas per pamoką sako vaikui:
– Aha, tai tavo mama pasimeldžia vakare už tave. Ką ji sako?
– Ačiū Dievui, jis galų gale lovoj.

● Pas psichologą atvyko giliai nusiminęs vyras ir jam skundžiasi, kad gyvenimas atrodo be prasmės:
– Aš kartais tikrai norėčiau paklausti Dievo, kodėl jis leidžia, kad būtų tiek daug skurdo, bado ir neteisingumo ir kodėl Jis nieko nedaro, kad to nebūtų?

– Tad, kodėl nepaklausiate?
– Bijau, kad Jis manęs to paties nepaklaustų...

● Žmogus užėjo į krautuvę ir paprašė dantų šepetėlio. Pardavėjas jam parodė keletą, bet jis negalėjo apsispręsti: imti kietą ar minkštą.

– Imk abudų, – sako pardavėjas. Kuris nepatiks, galėsi gražinti.

Nustebęs pirkėjas paėmė abudų, o kitą dieną atnešė atgal minkštąjį.

– Ak, tai minkštasis nepatinka ir tamstai? – sako pardavėjas. – Nė nesistebiu. Jau dešimtas kartas, kai pirkėjai tą šepetėlį vis gražina – niekam jis nepatinka.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

● Ar taip asilui dėsi kepurę, ar kitaip – vistiek ausys matyt.

- Gera galva, tik ant prastų pečių uždėta.
- Daug kalbėdamas, sumeluosi ir nenorėdamas.
- Ėriukas ir vilko nešamas tyli.
- Piktos gaspadinės ir duona rūgšti.
- Lipa, kaip atbula karvė į medį.
- Tiko kaip Barbė prie Miko.

(Iš "Lietuvių tautosakos")

– Liuksusinių-egzotiškų valgių užsimešime, kai norime pasijauti "liuksusiniai" nors ir trumpam laikui, kai tokį valgį valgome.

Tokių išvadų priėjo Maria Simson, buv. Johns Hopkins Universiteto Medicinos Mokyklos direktorė, ypač daug dirbusi įtampos ir svorio ryšio programoje.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS. REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

JŪSŲ AUKA TAUTOS FONDUI GARSINA LIETUVOS LAISVĖS BYLĄ LAISVAJAME PASAULYJE. ŠEŠIOMIS KALBOMIS ELTOS IR RADIO ŽINIOS NESULAIKOMAI SKLEIDŽIA INFORMACIJAS ĮVAIRIUOSE KRAŠTUOSE APIE LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ IR JĄ SKATINA.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos Fondui: TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE, 18 Norwich Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ATSTOVYBĖS:
Montrealio - 1500 De Sève Str., H4E 2A7
Toronto - 53 Armadale Ave., M6S 3W9
Delhi-Tillsonburg - 39 Parkwood Drive, N46 2B7

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ĮGALIOJIMAI
Calgary - 823-21 Ave., S.E. Calgary, Alta, T2G 1M9
St. Catharines - 12 Baker Drive, L2N 2V8
Edmonton - 16532-103 Str., T5X 2H4
Kitchener - 66 Aberden Rd., N2M 2Y6
London - 54 Hydro Str., N6Z 2H4
Oakville - 421 St. Augustine Drive, L6K 3G1
Thunder Bay - 75. 510 W. Victoria Ave., P7G 1H1
Roadney - R.R.3 West Lorne, N0L 2P0
Sault Ste Marie - 106 Woodward Ave., P6A 3T7

Vancouver - 367 West, 7th Ave., V5Y 1M2
Wasaga-Steiner - 449 Box 6RR4, L0L 2P0
Welland - 174 Cambrose Ave., L3B 1K5
Windsor - 3025 Longfellow Ave., N9E 2L4
Winnipeg - 58 Summerfields Way, R2G 2B3.

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ!

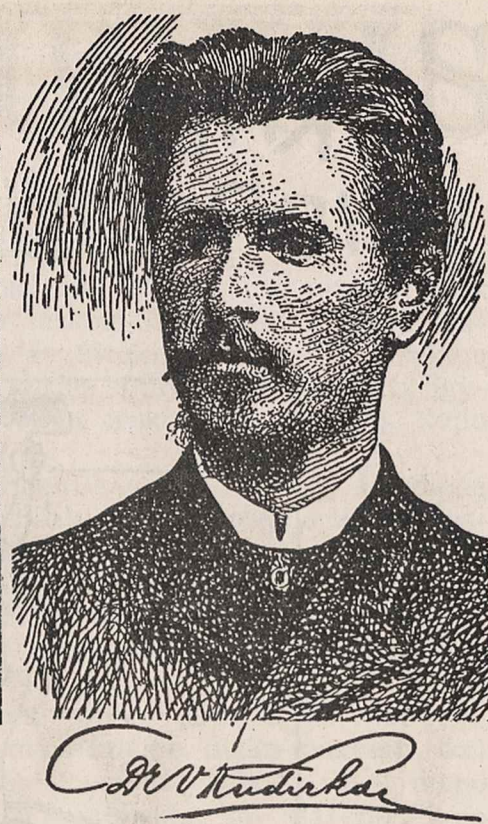
Ateik į lietuvių A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

Dabartinis VARPO redaktorius
Antanas Kučys.

"VARPO" ŠIMTMETIS TORONTE

Artėjant Vinco Kudirkos VARPO šimtmečiui, jau pats laikas pradėti ruoštis šiai svarbiai sukakčiai paminėti. Istorija mums rodo, kad Kudirkos trumpas veiklos laikotarpis Lietuvai paliko labai reikšmingą įnašą. Toji negailėstinga liga, nuskynusi jauno, nepaprastai gabaus lietuvių veikėjo gyvybę, nuskriaudė Lietuvą.

Lietuvių pavergtos tautos nelaimėje, kai pradėjo gesti Basanavičiaus AUŠRA, jos ausrinės sviesos paveiktas, grįžta prie savo tautos ir lietuviybės jos paklydėlis sūnus Vincas Kudirka. Lietuvių istorijoje tai buvo labai svarbus įvykis.

Po Kudirkos tautinio atgimimo, jis imasi tautinio ir kultūrinio darbo, lyg nujausdamas, kad tam darbui jam daug laiko nebeliko. Jis, kaip ir kiti daktarai, iš savo profesijos galėjo gyventi be nedakteklių, tuo tarpu iš atsilankiusių pacientų už paslaugas imdavo tik pusę tos kainos, negu kiti daktarai. Iš varguolių nieko negaudavo. Dėl to jis kitų kitataučių buvo boikotuojamas ir smežiamas. Buvo daromi trukdymai susirasti butą, kuriame galėtų dirbti savo profesijoje.

Sumanymas leisti laikraštį.

Už atsivertimo valandą, Kudirka vėliau sakėsi, kad jis dėkingas Basanavičiui.

Varšuvoje studijavę lietuviai studentai 1888 m. sudarė įsteigę draugiją "Lietuva" ir nustatė plačią programą. Pirmas punktas buvo: leidimas laikraščio ir knygu. Kitų draugijos punktų čia neminėsiu. Įsikūrusios draugijos istatus, Kudirka siūnčia Basanavičiui, kad jis su jais susipažintų ir pareikštų savo nuomonę. Ta pačia proga praneša apie pasiryžimą leisti laikraštį VARPAS. Tuo laiku AUŠRA jau buvo "užgesusi". Kudirkai karštai raginant ir argumentuojant, buvo svarbta išleisti naują poausrinį laikraštį, kurio pirmuoju tikroju redaktorium buvo Vincas Kudirka, o atsakomuoju - Martynas Jankus Bitėnuose.

Pradžioje VARPAS buvo redaguojamas Varšuvoje, o spausdinamas Tilžėje. Po išspausdinimo, knygnešių slapta gabenamas į Lietuvą ir ten platinamas. Už VARPO platinimą ir skaitymą Lietuvoje grėsė suėmimas, kalėjimas, Sibiras ir nuosavybės praradimas. Nežiūrint tų visų baisenybių, VARPO skleidžiama sėkla dygo, plėtėsi ir davė Lietuvai didžiulį tautinį, socialinį ir politinį derlių.

VARPO pirmasis numeris pasirodė 1889 metų pradžioje, sausio mėnesį. Pirmąjį VARPO numerį užpildė Kudirka ir keletas "Lietuvos" draugijos narių: Jonas Gaidamavičius-Gaidys, Juozas Adomaitis-Sernas ir kiti.

Šiame pirmame numeryje buvo atspausdintas Kudirkos ta proga sukurta eilėraštis "Varpas". Štai to eilėraščio reikšmingi mūsų tautai žodžiai:

VARPAS

Kad rytą saulė spinduliu pirmiausių
Apreiskė žemei tekėjimą savo,
Užgaudė varpas liepimu aiškiausių,
Tarytum jįsai žmogaus lūpas gavo:

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Tuoį darbininkai visi suknibždėjo,
Lyg gyventojai užgauto skruzdyno,
Ir kasdieniniai darbai prasidėjo
Žmonių lizduose ir ant lauko gryno.

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Tai skambink "Varpe!", tegu gaudimas tavo
Išilgai, skersai eina per Lietuvą!
Budink ir šauki graudžiu balsu savo,
O tas šaukimas perniek tenezūva!

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Kas darbininkas ir kas dirbti gali,
Ant tavo balso prie darbo teimas!
O kur atrasi tinginį miegalį,
Tegu nepaliaudams jį budin gaudimas:

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Visi Kudirkos straipsniai VARPE buvo spausdinami nuo jo įsteigimo 1889 metais iki 1899 metų, iki jo mirties. Jame jis buvo įvedęs specialų skyrių, pavadintą "Tėvynės Varpai". Tame skyriuje jo balsas, kaip galingo ir aidingo varpo garsas, ėjo per visą pavergtą Lietuvą, šaukdamas lietuvių vienybės ir ryžtingos kovos.

Kam teko skaityti Kudirkos raštus, tas tikrai nustebs pamatęs juose ano meto kasdieninio gyvenimo tikrovę, kuri lietuviui buvo baugi, varginga ir beviltiška. Kudirka buvo labai jautrus savo tautos žmonių skriaudoms ir priešspaudai. Jis kartu su liaudimi verkė ir kartu džiaugėsi, kad ir dėl nedidelio laimėjimo. Kudirka iš visų savo turėtų fizinių ir dvasinių jėgų stengėsi tą baisųjį spaudos draudimo metą su užgesusia AUŠRA, su įsteigtu VARPU, įnešti prispaustiems tautiečiams kovojančios vilties geresnei ir sviesesnei atečiai.

Kudirkos giminės vėliau savo vaikams pasakojo, kad Vincas Kudirka kartais juos aplankydavo ir, pasakodamas apie būsimą laisvą Lietuvą ir joje įvestą socialinę tvarką, staiga pasikeisdavo. Vincas, lyg kokių nematomų jėgų suimtas, su pasikeitusiomis akimis, žvelgiančiomis į mums neįmatomą ateitį, tyliai su keistu balsu pratarėdavo: "At-eis neužilgo valanda, Lietuva bus laisva ir nepriklausoma".

Kudirka dažnai sakėdavo: "Kas bus, jeigu nelaimė užklups mus greičiau, nei spėsime susivienyti ir suprasti, kad tėvynės reikalas visiems yra vienas, kad jis yra aukštesnis už atskirų partijų ambicijas".

Lietuvos nelaimėje likimas lėmė, kad "atgimęs" Kudirka tuo metu, kada Lietuvoje buvo vykdoma didžiausia rusifikacijos audra, drąsiai stojo į pavergtos tautos kovą prieš skriaudėją. Spaudos draudimas, lenkinimas, Kražių skerdynės, suėmimai, kratos, bauginimai, trėmimai Sibiran lietuvių veikėjų ir knygnešių, Kudirkos neišgąsdino. Jis visą savo likusį gyvenimą pasventė savo tėvynei Lietuvai. Kudirka ypatingai smerkė ir bjaurėjosi lietuviais skundikais. Kudirka, kurio širdyje kartą išiliepsnojusi tautinė ugnis iki galo neužgeso, grįžo prie savo tautos. VARPAS ir eilė jo artimiausių bendradarbių paliko Lietuvai šviesų tautinio atgimimo testamentą. Kudirka troško visų ideologijų vienybės, kovojančių dėl Lietuvos laisvės ir jos gyventojų gerovės. Neįkainojama Vincas Kudirkos dovana Lietuvai yra Tautos himnas.

Dr. Vincas Kudirka mirė 1899.11.16 d. S. Naumiestyje vėliau pavadintam Kudirkos Naumiesčiu. Ten jis buvo ir palaidotas. Ant jo kapo buvo pastatytas paminklas su jo paties parašytu Lietuvos himno žodžiais: "Tegul saulė Lietuvos tamsumų prasalina..." Deja. Tie gražūs linkėjimai caro valdžiai nepatiko, kaip kurstantys priešvalstybinę veiklą prieš caro valdžią.

Tie pavojingi Lietuvos pavergėjui žodžiai iš dr. Vinco Kudirkos kapo paminklo buvo pašalinti... Jo sukurtas himnas, nežiūrint įvairių Lietuvos okupantų: rusų, vokiečių, lenkų, nacių ir komunistų, ilgai draudžiamas giedoti, lietuviuose sukella pasitikėjimą savimi ir ryžtingumą kovai dėl laisvės ir nepriklausomybės. Tai didžiojo kovotojo už lietuvių paliktas mums nesunaikintinas palikimas.

Artėjančio VARPO šimtmečio proga.

Kudirkos VARPO šimtmečio proga, Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjunga ir Toronto Lietuvių Namų kultūrinė komisija rengia "Varpo" šimtmečio minėjimą, kuris įvyks **Š.m. spalio 9 dieną, sekmadienį, 3 val.p.p.** Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje.

Programoje: akademinė dalis. Pakaitą skaitys **Antanas Kučys** iš JAV, dabartinis VARPO redaktorius. Kudirkos eilėraščių deklamacijos. Meninė dalis: Koncertas. Programą atliks solistas **Rimas Strimaitis**, muzikas, solistas

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St. Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 1/4 %
180-364 d. term. ind.	8 1/2 %
1 metų term. indėlius	8 1/2 %
2 metų term. indėlius	8 3/4 %
3 metų term. indėlius	9 %
1 metų GIC-met. palūk.	9 3/4 %
2 metų GIC-met. palūk.	9 3/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	10 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	9 %
RRSP ir RRIF (pensijos) ..	8 %
RRSP-1 metų term. ind.	9 3/4 %
RRSP-2 metų term. ind.	9 3/4 %
RRSP-3 metų term. ind.	10 %
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8 %
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	11 %
Sutarties paskolas nuo	11 %
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	11 1/4 %
2 metų	11 1/2 %
3 metų	11 3/4 %
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	10 1/4 %
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už san: aupos laikomas sėru, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% įkai-
noto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders)
ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išra-
šytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

A + A
RIMVYDUI ADOMAVIČIUI
netikėtai mirus,

tėvams levai ir Leonui ADOMAVIČIAMS,
broliui JURGIUI ir giminėms Lietuvoje
reiškiame nuoširdžią užuojautą –

SPAUDOS RĖMĖJŲ BŪRELIS

Vacys Verikaitis ir žinoma pianistė **Leokadija Paulauskaitė-Kanoviečienė**. Visi tautiečiai maloniai kviečiami skait-
lingai dalyvauti ir paremti rengėjų pastangas.

Po minėjimo-koncerto bus kuklios susipažinimo vaisės
su paskaitininku **Antanu Kučiu** ir programos atlikėjais.
Kas norėtų vaišėse dalyvauti, malonėkite pranešti ir
sumokėti \$10.- rengėjams.

St. Varanka

● **A.KUČYS spalio mėn. 9 d., 3 val.p.p.** Toronto Lietuvių Namuose rengia-
mame VARPO šimtmečio
minėjime skaitys paskaitą
tema: "**Varpas**" ir varpinin-
kai: šimtmetis kovų už
tautos laisvę ir gerovę".

Meninėje programą at-
liks sol.**R.Strimaitis**, sol.
V.Verikaitis ir pianistė
L.Paulauskaitė-Kanoviečienė

Minėjimą rengia LN
Kultūrinė Komisija ir Ka-

nados Lietuvių Žurnalistų
Sąjunga.

● Toronto Lietuvių Pensi-
ninkų Klubas rengia penk-
mečio minėjimą nuo savo
namų **VILNIUS MANOR**
pastatymo.

Pobūvis-minėjimas įvyks
spalio mėn. 14 d., penkta-
dienį, 6 val.v., III-iojo aukš-
to salėje.

Smulkesnių žinių teikia
S.Derviniene, tel: 767-5518
ir **J.Gustainis**, tel: 769-
1599.

Lietuvių Namų Žinios

● **VISUOTINAS TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Vyrų Būrelis SUSIRINKIMAS** šaukiamas š.m. RUGSĖJO mėn.30 d.

Dienotvarkeje- naujų
įstatų priėmimas, bendra
veiklos apžvalga bei ateit-
ties veiklos planai.

Susirinkimas vyks BI-
RUTES MENĖJE, buvusia-
me pensininkų kambaryje.

**Pradžią 18:30 val.-
vakarienė, o 19:30 val.
- oficialus susirinkimas.**

KVIEČIAME VISUS BŪ-
RELIO NARIUS BEI NO-
RELIOUS ĮSIJUNGTI, GAU-
SIAI DALYVAUTI.

Prašom pranešti apie
dalyvavimą vakarieneje
bent savaitę prieš susirin-
kimą **W.DREŠERIUI** tel:
231-2661.

T.L.N.V.B. Valdyba

● Sekmadienio popietėje
dalyvavo 350 žmonių. Sve-
čių knygoje pasirašė 6
svečiai iš Kauno, 7 iš Vil-
niaus, 2 iš Telšų, 1 iš
Užpalių, Utenos rajono.

Iš Čikagos -Zigmas
Novickas, Jonas ir Birutė
Prakapai, Natalija ir Laima
Swanson-Prakapaitė iš Kali-
fornijos, Kazimiera Arlaus-
kienė iš Floridos; Juozas
ir Albina Balazarai iš So.
Windsor, Conn., ir Pranas
Grušys iš Wawa, Ont.

● **LIETUVIŲ SLAUGOS**
NAMAMS aukėjo:po \$1,000,
- Jonas Arštikaitis, Marty-
nas Račys;

- **A.a. Jono Dambaro**
atminimui - po \$50,- Mažo-
sios Lietuvos Moterų D-
ja, Viktoras ir Teresė Gra-
žuliai; \$30,- J.I.Meiklejohn;
po \$25,- Valerija Anyšienė,
Valteris ir Irena Dauginiai,
Ona Indrelienė, E.Pamatai-

● Savaitraščiui NEPRI-
KLAUSOMA LIETUVA pa-
remti Toronte Lietuvių
Namuose bus ruošiamas
metinis vakaras spalio mėn.
22 d.

Šiam vakarui meninę
programą atliks sol. **V.**
Verikaitis, akompanuos
**L. Paulauskaitė - Kanovi-
čienė**, solo gros akordeonis-
tė **D.Pargauskaitė**, GINTA-
RO Ansamblis pasirodys
su tautiniais šokiais.

Veiks ir virtuvė - karš-
ti valgiai, pyragai ir kava,
bufetas su įvairiais gėri-
mais. Populiarus orkestras
prisitaikins ir prie vyresnių,
ir prie jaunimo.

Norint išseivijos laikra-
ščius kuo ilgiausiai išlaikyti,
reikia juos visokeriopai
remti.

Prašome visus atsilan-
kyti! Vakara ruošia Spau-
dos Būrelis. **D.A.**

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* **CAISRO** * **AUTOMOBILIŲ** * **ATSAKOMYBĖS** *
* **GYVYBĖS** * **KOMERCINĖ** *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Daugins Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

**JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!**

**ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALEJE.
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų; 1610
Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.**

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

hamilton

AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS

Jurgio ir Amelijos PALMERIŲ vedybinio gyvenimo auksinė sukaktis buvo atšvęsta š.m. rugpjūčio mėn. 27 d., Jaunimo Centre, Hamiltone.

Iškilnėse dalyvavo giminės iš J.A.V., Winnipeg, Timmins'o, daug draugų bei prietelių iš Toronto ir Hamiltono.

Maldą prieš valgį ir Popiežiaus palaiminimą šia proga perskaitė parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba.

Sveikinimus ir linkėjimus atsiuntė: Madame J.Sauvé, Kanados gubernatorė; B.Mulroney, Kanados ministras p-kas; P. Peterson, MP Hamilton West apylinkės; R.Morrow, Hamiltono miesto meras. Linkėjimus nuo D. Peterson'o, Ontario prov.premjero perdavė dr. Richard Allen, MPP Hamilton West, asmeniškai dalyvaudamas subuvime.

Winnipeg Lietuvių Klubas, kurio vieni iš steigėjų yra buvę ir J. ir A. Palmeriai, atsiuntė sveikinimus. Daug sveikinimų gauta ir iš kitų, kurie patys negalėjo dalyvauti šioje sukaktuvinėje šventėje.

Jurgis PALILIŪNAS-PALMER, kilimo iš Ramygalos parapijos, atvažiavo į Kanadą 1928 m. Pastoriai apsigyveno Winnipege, kur atidarė savo rūbų siuvyklą. Ten jis susipažino su AMELIJA JAUNIŠKYTE ir 1938 m. rugpjūčio mėn. 27 d. ją vedė.

Amelija Jauniškytė-Palmer, kilusi iš veiklios, lietuviškai susipratusios šeimos, gimė Kanadoje

ir buvo išmokyta gerai kalbėti lietuviškai.

Po didžiojo potvynio Winnipege, kuris neigiamai paveikė į jų verslą, Palmeriai persikėlė į Hamiltoną. Čia jie nusipirko namus ir atidarė siuvyklą, kuri išilaidė virš 20 metų, kol savininkai išėjo į pensiją.

Sukaktuvinėms nesiribojant vien tik asmeniškų gyvenimu. Daug padėjo, ypač Amelija, po II-jo Karo atvykusiems į Kanadą lietuviams. Jurgis greitai įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą ir buvo Lietuvių Namų Hamiltone valdybos pirmininku.

A. ir J. Palmeriai jautriai ir dosniai atsiliepię į pavergtą tėvynę vargštančius gimes bei pažįstamus, pagelbėdami jiems siuntiniais. Aplankę jie ir pavergtą Lietuvą, susitiko ten su savo giminėmis ir pamatė jų nedateklus bei suvaržymus.

Visi susirinkusieji linkėjo Jurgiui ir Amelijai Palmeriams jų 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga, geros sveikatos, ilgo ir laimingo gyvenimo ir toliau, sugiedodami, pagal lietuvišką tradiciją "Ilgiausių Metų". P.M.

st.catharines

ISPŪDINGA JUODOJO KASPINO DIENOS DEMONSTRACIJA

Nors š.m. rugpjūčio mėn. 23 d. lijo be perstojo smulkus lietus, Juodojo Kaspino Dienos demonstracija pavyko labai gerai. Žmonių susirinko daugiau, negu tikėtasi. Matėsi kelio-liko įvairių tautybių vėliavų ir dvi lietuviškos: Ramovėnų vėliavą laikė J.Vyš-

niauskas ir tautinę vėliavą - Z.Jakubonis. Daugiausiai plakatų šį kartą buvo ukrainiečių ir, turbūt, estų bei lenkų.

Viskam vadovavo dabartinis Pavergtų Tautų organizacijos pirmininkas Adam Kossowski - lenkas. Jis pakvietė kun. Kęstutį Butkų paskaityti invokaciją, o po to miesto merą tarti žodį miesto vardu. Kalbėjo ir įvairių tautybių atstovai. Iš lietuvių pusės žodį tarė Joana Zubrickienė - baltiečių vardu - o Steponas Šetkus vietos lietuvių vardu.

Visi kalbėtojai, įskaitant miesto ir valdžios atstovus, pasisakė už nebeatidėliojamą Baltijos kraštų laisvės bei nepriklausomybės atstatymą.

Vietos dienraštis "The St.Catharines Standard" vėl išspausdino S.Šetkaus rašinį-laišką, išsamiai nušviečiantį Hitlerio-Stalino Paktą, sudarytą 1939 m.

rugpjūčio mėn. 23 dieną, pagal kurį Baltijos valstybės - Lietuva, Latvija ir Estija - neteko savo laisvės, nes jas užėmė skaitlinga Sovietų Rusijos kariuomenė. Pagal tą sutartį Hitleris įgavo laisvas rankas užpulti Lenkiją ir tuo pradėti II-ąjį Pasaulinį karą. Jame žuvo labai didelis skaičius žmonių, įskaitant ir 20 milijonų pačių Sovietų Sąjungos gyventojų, o Baltijos kraštų gyventojai pateko visiškai sovietinių rusų vergijon, iš kurios ir dabar dar negali išsilaivinti, nors tam pradžia jau yra prasidėjusi milžiniškomis demonstracijomis Vilniuje, Rygoje ir Talline.

Už savarankiškumą ir laisvę dabar jau pasisako net ir komunistų vadovai.

Demonstracija St. Catharines buvo užbaigta visų vieningai sugiedotu Kanados himnu. Kor.

LEMONTE, IL.

Domė Petrutytė, viena iš Montessori mokyklos steigėjų.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS LEMONTE

1987 m. rugsėjo mėnesį JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pastangomis buvo įsteigta Illinois valstijoje įregistruota korporacija Lietuvių Misijos Centras, kurios tikslas buvo nupirkti dalį buvusios Lemonte De Andreis kunigų katalikų seminarijos patalpų, įsteigti jose lietuvių katalikų misiją religiniams reikalams ir įkurdinti MAIRONIO LITUANISTINĘ MOKYKLĄ ir priešmokyklinio amžiaus vaikų mokyklėlę Montessori "Žiburėli".

Tačiau, pradėjus darbą, netrukus paaiškėjo, kad šis užmojis Čikagos pietvakarių priemiesčiuose apsigyvenusiems ir nuolat gausėjantiems, ypač jaunesnės kartos lietuvių šeimų, ieškančių didesnių galimybių, platesnei lietuvių išlaikymo ir kultūrinei veiklai, nepatenkins. Todėl planas atrodė neįvykdomas.

1988 metų kovo mėnesį suėjo grupė iniciatorių, kurie apsiėmė praplėsti projektą ir padaryti misijos centrą tik dalimi VISO PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO.

Pasaulio Lietuvių Centras apima ne vien tik lietuvių katalikų, bet ir kitų tikybų lietuvių veiklą, taip pat mokslo, švietimo, kultūros, visuomenės, sporto, pramoginių ir kitokių reikalų.

Tam tikslui atsiekti yra pasirašyta sutartis pirkti Lemonte esančią buvusios De Andreis seminarijos visą pastatą su jį supancia 15 akrų žeme. Sutarta kaina \$1,000,000.- kuriuos galima išmokėti per 5

Pastatų jau galima naudotis. Kiekvieną sekmadienį jo koplyčioje laikomos šv. Mišios. Sporto salė naudojama sportui ir tautiniams šokiams, kiemas naudojamas gegužinėms. Rudenį į šias patalpas persikraustys MAIRONIO Lituaništinė mokykla ir "Žiburėlis" - Montessori sistemos mokykla. Šiame pastate yra klasių bei kitų kambarių, kuriais gali naudotis įvairios organizacijos.

Vienas svarbus tikslas, kurį pirkėjas turi atlikti yra toks: pastato naudojimo pajamos turės apmokėti išlaikymo išlaidas. Kelios pastato dalys gali būti naudojamos įnuosti butams ir nuomoti, paroduoti kaip "condominiums" arba komerciniams reikams. Šios dalys gali duoti tiek pajamų, kiek reikia pastato išlaikymui be jokių aukų. Yra patalpų, kurios jau dabar nuomosojamos be jokių pertvarkymų.

Korporacijos reikalus tvarko išrinkta taryba, jos sukurta valdyba, paskirius komisijų pirmininkai ir valdybos. Taryboje yra 9 nariai, valdyboje - 8 nariai ir 7 komisijų pirmininkai.

Š.m. rugsėjo 1 d., Čikagos mieste buvo pasirašyti visi pirkimo dokumentai ir Lietuvių misijos centro korporacija tapo buvusio De Andreis seminarijos pastato savininkais.

Tą dieną Pasaulio Lietuvių Centro tarybos narių dalis susitiko su LITO pareigūnais. Iš tarybos narių dalyvavo: pirm. V. Šoliūnas, R. Burba, V.

Iškeliauvus amžinybėn brangiai Mamytei

A † A

JUDY SIMPSON,

nuoširdžiai užjaučiame dukrą SANDRĄ,

visą šeimą ir gimines -

MONTREALIO MERGAIČIŲ

CHORAS "PAVASARIS"

Montessori Vaikų Namuose Vasario 16 d. mergaitės pasipuošę tautiniais rūbais.

Januškis, R. Sušinskienė ir adv. R. Domanskis. LITUI atstovavo: dir. V. Vebeliūnas, jų adv. V. Duoba, dabartinis pastato admin. B. Nainys ir H. Knecht. Kartu dalyvavo KASOS viršininkas G. Žemaitaitis. Vidi dokumentai buvo paruošti R. Domanskio, kuris ir yra "Pasaulio Lietuvių Centro" valdybos pirmininkas. Po kelių valandų ir daug popieriaus pasikeitimo ir parašų, darbas buvo atliktas.

Per labai trumpą laiką ilgas kelias nukeliautas. Pirmas viešas susirinkimas pirkimo tikslu buvo susauktas balandžio 15 d., 1988 m., o dabar, tik po 4 mėnesio visi lietuviai turi naujas, puikias patalpas! Ačiū viesiems, kurie prisidėjo šio tikslo igyvindimui. Dabar dar didesnis darbas mums prieš akis: kaip su beveik kiekvienu namo pirkimu, su nuosavybe, yra ir skola ir išlaikymas.

Pastato ir žemės kaina \$1,000,000. Mes įmokėjome \$50,000, tai mūsų paskola yra \$950,000. Paskolos sąlygos mums palankios, mokėsime 9%. Tiesioginiai pinigai buvo idėti į saugią (escrow) sąskaitą KASOJE

ir buvęs savininkas LITAS neturi teisių jų gauti iki kol visos jų originalios skolos kunigams, kai LITAS pirkio pastatą ir visus 220 akrų žemės, nebus išmokėtos. Taipogi, visi korporacijos skolos mėnesiniai mokesčiai eis į tą specialią (escrow) sąskaitą.

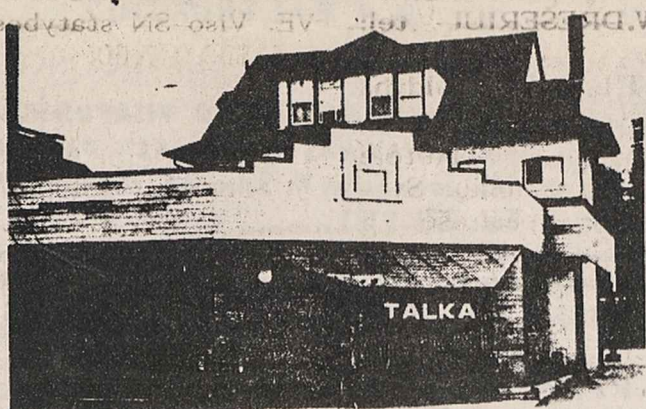
Tą ketvirtadienį irgi buvo susitarta, kad jeigu Lietuvių misijos centro korporacija išmokės pilnai skolą iki šių metų gruodžio 31 dienos, pastato pirkimo kaina bus nežeminama iki \$800,000. Tai mes dabar visi turime spausti pažįstamus, kad dabar laikas tapti nariais, paaukdam \$1,000 ar bent \$200. Negalim praleisti šios ypatingos progos.

Jau dabar galima nuomoti 1 ar 2-jų kambarių butus nuolatiniam gyvenimui centre. Netrukus bus galima ir nuomoti sales centre baldams, vakaronėms ir t.t.

Visuotinis narių susirinkimas bus sekmadienį, spalio 23 dieną 12 val.p.p., tuoj po šv. Mišių Centre. Prasome, kad visi nariai dalyvautų; bus pranesimai visu komisijų darbų, ateities planų ir naujos tarybos rinkimai. R.S.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.) 3%
santaupas 5.75%
kašd.pal.taupymo s-ta .. 5.25%
90 dienų indėlius 8.25%
1 m. term. indėlius 9.5 %
1 m. term. ind.mėn.pal. . 9. %
3 m. term. indėlius10. %
RRSP ir RRIF (pensijos) 7. %
RRSP ir RRIF 1 m. 9.5 %
RRSP ind. 3 m.10 %

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.5%
neklm. turto pask. 1 m. 10.75%
neklm. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir
sąskaitų apmokėjimo
patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$2,000.
ir asmeninių paskolų
drauda iki \$25,000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-000 AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Villa Emard
766-2667

V. Bačėnas

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1

Kreiptis : V. BAČENAS, Tel.: (416)-593-0600.

iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogą dengimui ar taisymui skambinkite : 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

MIRUSIEJI:

● VITIENĖ Helen, 73 m. m mirė St. Jerome. Liko sūnus Edvardas ir duktė Evelyn su šeimomis.

Palaidota iš Aušros Vartų bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● SIMPSON /STANIULYTĖ/ Judy, 45 m., mirė netikėtai savo namuose.

Liko vyras Robert, dukte Sandra, sūnūs Robert ir Michael, sesuo Janina Milaknienė.

Palaidota iš AV Parapijos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse. Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

● Kun. ALFONSAS GRAUSLYS, neseniai lankėsis Montrealyje ir du sekmadienius laikęs mišias AV Parapijos bažnyčioje, susirgo ir mirė Toronte,

Kostas Toliušis prie aukų stalb prima aukas Tautos Fondui Tautos šventės minėjimo metu Montrealyje 1988.IX.11 Nuotrauka A. Kalvaičio.

● KAPŲ LANKYMO diena yra rugsėjo mėn. 25 d., 2:30 val.p.p.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMO PROGA š.m. rugsėjo mėn. 11 d. MONTREALYJE TAUTOS FONDUI AUKOJO:

\$ 25,- p. Lapinskiene; po \$20,- M. Guobys, B. Dapkus, A. Gaurienė, A. Ruzgas, dr. J. Mališka, St. Umbrasas; po \$10,- K. Toliušis, p. Talalaitė, A. Žiukas, M. Petrauskis, V. Jakonis, A. Čepulis, J. Šiaučiulis, J. Krutskis, G. Kudžmienė, J. Morkis; po \$ 5,- G. Montvilienė, A. Mylė, G. Urbonaitė, Ig. Petrauskas, L. Balaišis, J. Gražys, J. Baltuonienė, A. Jonelis, J. Kandižauskas, A. Kudžma, N.N., kun. J. Aranauskas, D. N. Baltrukoniai, V. Keturkienė; \$ 2,- A. J. nulaitis.

\$ 143,- minėjimo, kurį rengė Montrealio L.K. MIN-DAUGO Šaulių Kuopa, pelnas.

Viso \$ 460.

VISIEMS aukotojams nuoširdžiai dėkoja

Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje

● RASA ir PAULIUS KURAI su savo mažųjų trejetuku lankėsi pas tėvus Ireną ir Petrą Lukoševičius.

Keletas jaunų šeimų su savaisiais atžalynais taip pat susitiko su Kurų šeima

ir popietėje klykštavo 8 lietuviškai-lietuvaiteis.

● AV PARAPIJOS bažnyčioje pakrikštytas Angelės ir Vytauto PTAŠINSKŲ sūnus Sebastien Albinas Philip vardais.

HONEY FOR SALE!

Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound. Delivery could be arranged too. Please call: Tel.: 627-1328

Maurice Electric Ltee
ENTREPRENEUR ELECTRICIEN
ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUE. H8P2C5 TEL: 366-5484

PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)
ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA
atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL
LENKŲ CUKRAINĖ
• Gâteaux • Biscuits • Gâteaux au fromage • Pain • Café • Meilleurs beignets (Fenchis)
• Įvairūs pyragaičiai • Sūrgos • Sausainiai • Aguoniniai ir kitokie pyragai
524, Ontario E., Mtl 524-3348
PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS
7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.
Tel.: 365-8666
Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Saugojimas vasaros laiku (Storage)
• Taisau ir remodeliuoju
• Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6 Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830
SKYRIA: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAI VIRŠ \$25,000,000 REZERVAS VIRŠ \$1,000,000
MOKA UŽ:
CERTIFIKATUS ... 10 % TAUPYMO - specialios 5 1/2 %
TERM. INDĖLIUS: TAUPYMO - su gyv. dr. 5 1/4 %
1 metų 8 3/4 % TAUPYMO - kasdieninės.. 5 %
180 d. - 364 d. 8 % EINAMOS 4 1/2 %
120 d. - 179 d. 7 3/4 % RRSP ir RRIF term. 9 3/4 %
60d. - 119 d. 7 1/2 % RRSP ir RRIF taup. 6 1/2 %
30 d. - 59 d. 7 1/4 %
IMA UŽ:
NEKILN. TURTO nuo 1 1/2 % ASMENINĖS nuo 12 %
VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"
KASOS VALANDOS
1475 De Seve Rosemont Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč. 9:00 - 3:00 -----
Ketvirtadienis 12:00 - 8:00 4:00 - 8:00 -----
Penktadienis 10:00 - 6:00 2:00 - 6:00 -----
Vasaros sezono laiku nuo GEGUZĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS
Specialybė - "BROCHETTERIE" -
RECEPTION HALL, tinkama banketams
ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŲS GĖRIMAI.
6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.
Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.
* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Pardavimas
* Aptarnavimas
Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks 366-7818 1050 Lapierre coin La Verendrye

Member **D. N. BALTRUKONIS**
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1J7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE
PETER SODO ir JOHN POLCARI
Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:
* Annuities * R.R.S.P. * Finansų ir mokesčių planavimas
4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3
Tel: 481-0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CŪTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

MONTREALIO MNP SESELĖMS PAREMTI
RUOŠIAM
PIETŪS
š.m. SPALIO mėn. 2 d. SEKMADIENĮ 12 val.
Aušros Vartų parapijoje
Auka: \$ 8.-
Ruošia: Šv. ONOS DRAUGIJA
Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:
F. Bociūnas, P. Barteška, P. Kaziukonis, A. Kynas (2 m.), K. Lukošius, V. E. Gruodis, P. Mikšys, A. Saladžius, Iz. Girdžiūskas, J. Jocas, P. Šimelaitis (2 m.); J. Čypas, Hamilton, Ont.
RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:
\$ 10,- P. Kerevičius; po \$ 5,- Eug. Urbonaitė, Eug. Kerevičienė; \$ 25,- E. Smilgis, B.C.

PRENUMERATĄ IR AUKĄ:
\$ 6,- B. Papaurėlis;

AUKOS: \$ 100,- V. Staškūnas iš London, Ont.
\$ 50,- KLB SAULT Ste. MARIE APYLINKĖ;
\$ 20,- O. Čerkus; \$ 10,- A. Slapšinskas.
VISIEMS - nuoširdus AČIŲ "NL"

● Šv. KAZIMIERO PARAPIJA rengia tradicinius GRYBŲ PIETUS spalio mėn. 23 d., sekmadienį, po pamaldų. Bilietus jau galima išgyti dabar pas Parapijos komiteto narius.
● LIETUVIŲ AKADEMINIO SAMBŪRIO jury komisija šią savaitę susirinko pir - majam VINCO KRĖVĖS premijos įteikimo posėdžiui.

● ANDRIUS VALEVIČIUS, ruošdamas doktoratą, dalyvaus Romoje Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime su paskaita Filosofijos sekcijoje tema: "Prof. Antanas Maceina tarp filosofijos ir teologijos".
Suvažiavimas su aktuali mokslinė programa vyks š.m. spalio mėn. 3-6 d.d.

● VAIVORYKŠTĖ rengia supažindinimą su dail. A. ir A. Tamošaičių naujausia knyga "LITHUANIAN SASHES" š.m. gruodžio mėn. 4 d., AV Parapijos patalpose.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI - CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKI
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAS - CHIRURGAS
8606 Centrale, kamps 45-th Ave., Suite 209, Que., H8P 1N5
Tel.: 364-4658

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430